



Vlaams
Parlement

ingediend op **933** (2016-2017) – Nr. 1
21 oktober 2016 (2016-2017)

Beleidsbrief

Cultuur
2016-2017

ingediend door minister Sven Gatz

INHOUD

INHOUDSTAFEL.....	2
LIJST MET AFKORTINGEN	6
MANAGEMENTSAMENVATTING	7
I. INLEIDING	10
II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN.....	11
SD 1 Een duurzaam en geïntegreerd kunstenbeleid voeren op lange termijn	11
1.1. OD 1 Strategische visienota kunsten uitwerken met duidelijke prioriteiten en keuzes	11
1.2. OD 2 Een dynamische invulling geven aan het nieuwe Kunstendecreet en de versnippering aanpakken	12
1.3. OD 3 Positie van de kunstenaar duurzaam versterken met aandacht voor jong talent	13
1.4. OD 4 Een dynamisch ondersteuningsbeleid voeren met voldoende ruimte voor projecten en vernieuwing en een evenwicht tussen productie en presentatie	14
1.5. OD 5 Een geïntegreerd letterenbeleid voeren	16
1.6. OD 6 Een geïntegreerd filmbeleid voeren.....	18
SD 2 Ondernemerschap, alternatieve financieringsvormen en professionalisering in de cultuursector stimuleren	20
2.1. OD 1 De aandacht voor de economische waarde van cultuur versterken	20
2.2. OD 2 Samenwerkingsverbanden stimuleren binnen en buiten de cultuursector.....	21
2.3. OD 3 Alternatieve, private financieringsvormen exploreren en implementeren	23
2.4. OD 4 Cultural Governance als hefboom tot professionalisering van organisaties en bestuursorganen inzetten.....	24
2.5. OD 5 Het opdrachtgeverschap voor kunst in de publieke ruimte professionaliseren	25
SD 3 Investeren in duurzame culturele infrastructuur	27
3.1. OD 1 Investeren in cultuurpatrimonium in overleg met andere beleidsdomeinen en lokale overheden	27
3.2. OD 2 Een inhaalbeweging maken op vlak van het preventief onderhoud van de bestaande accommodaties	29
3.3. OD 3 Ontwikkelen van een ondersteunend beleid voor innovatieve culturele infrastructuur.....	29

SD 4	Inzetten op een duurzaam internationaal cultuurbeleid als speerpunt .	30
4.1.	OD 1 Vlaanderen positioneren als draaischijf voor talent en expertise van wereldniveau	30
4.2.	OD 2 Onderhouden van culturele banden met prioritaire partners	31
4.3.	OD 3 Maximaliseren van de dialoog tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau.....	32
4.4.	OD 4 Ontsluiten van internationale financieringskanalen.....	34
SD 5	Het realiseren van culturele en maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op e-cultuur en digitalisering als integraal onderdeel van de culturele praktijk.....	35
5.1.	OD 1 Prioriteit maken van een duurzame, digitale bewaring, ontsluiting en toegankelijkheid.....	35
5.2.	OD 2 Impulsen geven aan constante innovatie	36
5.3.	OD 3 Inzetten op een integrale digitale uitbouw van een lokaal cultuurbeleid als bijdrage tot e-inclusie in een vernieuwd samenspel tussen Vlaanderen en het lokale niveau	37
5.4.	OD 4 Stimuleren van nieuwe productie- en distributiemodellen die inspelen op de digitale realiteit	38
SD 6	Stimuleren en ondersteunen van 'leren door te participeren' en 'participeren door te leren' in een superdiverse samenleving	39
6.1.	OD 1 Vanuit een integrale visie op cultuureducatie en cultuurparticipatie de beleidsinstrumenten optimaliseren op basis van en door implementatie van relevante onderzoeksresultaten en conceptnota's	39
6.2.	OD 2 De culturele opdracht van de mediasector en de publieke omroep verder uitbouwen	41
6.3.	OD 3 Inzetten op levenslang en levensbreed leren en bewaken van de aansluiting van de cultuursector bij de Vlaamse Kwalificatiestructuur en het EVC-beleid	41
6.4.	OD 4 Investeren in de relatie met het onderwijs als bevoorrechte samenwerkingspartner.....	43
SD 7	Een langetermijnvisie ontwikkelen inzake de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed in en voor Vlaanderen	45
7.1.	OD 1 Een meer collectiegericht ondersteuningsbeleid voeren en een gerichte uitbouw en beter beheer van de 'Collectie Vlaanderen'.....	46
7.2.	OD 2 Uitbouwen van een door Vlaanderen geregisseerde depotwerking in functie van een haalbaar behoud en beheer van collecties	47
7.3.	OD 3 Publieksgerichte samenwerking tussen erfgoedgemeenschappen en –instellingen actief stimuleren	49
7.4.	OD 4 Cultureel-erfgoedconvenants efficiënt en effectief inzetten	50

7.5. OD 5 Inzetten op cultureel erfgoed als factor voor duurzame economische ontwikkeling.....	50
7.6. OD 6 Internationale uitwisseling en netwerking op vlak van cultureel en immaterieel erfgoed stimuleren.....	51
SD 8 Inzetten op een dynamisch, toegankelijk en uitnodigend sociaal-cultureel, circus- en amateurkunstenveld	52
8.1. OD 1 Het beleidskader sociaal-cultureel volwassenenwerk aanpassen tot een stimulerend instrument voor een sector in verandering	52
8.2. OD 2 Detecteren en valoriseren van voorbeeldwerkingen, experimenten en verenigingsvormen die een voortrekkersrol inzake diversiteit en culturele innovatie opnemen.....	53
8.3. OD 3 De draagwijdte van de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal onderzoeken.....	54
8.4. OD 4 Verder ontwikkelen van het circusbeleid	54
8.5. OD 5 Investeren in amateurkunsten als motor voor creativiteit en verbinding	55
8.6. OD 6 Een werkbaar, gecoördineerd hedendaags vrijwilligersbeleid uitbouwen	56
SD 9 Heldere ambitieniveaus en duidelijke en meetbare doelstellingen stellen voor de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.....	57
9.1. OD 1 De lijst van instellingen van de Vlaamse Gemeenschap actualiseren	57
9.2. OD 2 Het KMSKA en het M HKA uitbouwen als expertisecentra en motoren voor een inhaalbeweging in het Vlaamse erfgoed- en museumveld	58
SD 10 Naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en -instrumenten evolueren	60
10.1. OD 1 Intekenen op de Vlaamse toegevoegde waarde ten aanzien van lokaal cultuurbeleid.....	60
10.2. OD 2 Rol van de bovenbouw en van de koepels herdefiniëren en wegwerken van overlappingsen.....	60
10.3. OD 3 Monitoring, gegevensregistratie en -analyse verder uitbouwen	61
10.4. OD 4 Werk maken van de interne staatshervorming en de overheveling van de taken en bevoegdheden van de provincies	62

III.	BIJLAGE 1: KOPPELING MET DE BEGROTING	64
IV.	BIJLAGE 2: REGELGEVINGSAGENDA.....	69
V.	BIJLAGE 3: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT TIJDENS DE LOPENDE LEGISLATUUR.....	72
VI.	BIJLAGE 4: INHOUDELIJKE RAPPORTERING OVER DE OPVOLGING VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF.....	73
VII.	BIJLAGE 5: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE WAARIN VLAAMSE DECRETEN WERDEN VERNIETIGD OF ONGRONDWETTIG OF STRIIDIG MET HET EU-RECHT WERDEN BEVONDEN	76

LIJST MET AFKORTINGEN

ACCE:	Ambtelijke Coördinatieceel CultuurEducatie
AVMD:	Audiovisuele Mediadiensten
BSO:	Beroepssecundair onderwijs
CAHF:	Contemporary Art Heritage Flanders
CBE:	Centrum voor Basiseducatie
CIS:	Cultuur in de Spiegel
CJM:	Cultuur Jeugd en Media
DKO:	Deeltijds Kunstonderwijs
ESCO:	Energy Service Company Contracten
EU:	Europese Unie
EVC:	Erkennen van Verworven Competenties
FARO:	Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw
FoCI:	Fonds Culturele Infrastructuur
FOV	Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk
HOV:	Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid
ICE:	Immaterieel Cultureel Erfgoed
KMSKA:	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
LOCUS:	Steunpunt voor bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en lokaal cultuurbeleid in Vlaanderen
M HKA:	Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen
MICE:	Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions
NTU	Nederlandse Taalunie
PACKED:	Landelijk expertisecentrum voor digitaal erfgoed
PID:	Persistente Identificatie
PMV:	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
SALK:	Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat
Sisca:	Sector Informatie Sociaal-Cultureel volwassenenwerk en Amateurkunsten
SMAK:	Stedelijk Museum voor Actuele Kunst Gent
SOCIUS:	Steunpunt Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk
TSO:	Technisch secundair onderwijs
UNESCO:	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
URI:	Uniform resource identifier
VAF:	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAi:	Vlaams Architectuurinstituut
VFL:	Vlaams Fonds voor de Letteren
VGC:	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VGCT:	Vlaams GebarentaalCentrum
VGT:	Vlaamse Gebarentaal
VIAA:	Vlaams Instituut voor Archivering
VKC:	Vlaamse Kunstcollectie
VKS:	Vlaamse Kwalificatiestructuur
VOCVO:	Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs
VRT:	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VVSG:	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WSE:	Werk en Sociale Economie

MANAGEMENTSAMENVATTING

Het ontwerpdecreet betreffende de invoering van een gereguleerde boekenprijs werd op 7 oktober 2016 door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. De parlementaire behandeling wordt nog voor het jaareinde verwacht. Met het van kracht worden van een gereguleerde boekenprijs zal er tegemoet worden gekomen aan de vraag van het literaire middenveld om de onafhankelijke boekenhandel en de diversiteit aan publicaties meer ademruimte te geven.

In navolging van de conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' werd in 2016 gestart met de opmaak van een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet. Het voorontwerp van decreet voorziet in een nieuwe indeling van het cultureel-erfgoedveld op basis van functies (collectiebeheer) en rollen (dienstverlening). Het voorontwerp van decreet kende een eerste en tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Van zodra het ontwerp van decreet wordt goedgekeurd in het Vlaams Parlement, zal er gewerkt worden aan de verdere uitrol van het decreet. In het voorjaar worden de uitvoeringsbesluiten uitgewerkt en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Eind 2017 kunnen er aanvragen ingediend worden op het nieuwe decreet voor de werkingssubsidies voor de erfgoedronde 2019-2023. Tegen 1 april 2017 zal ik ook een strategische visienota Cultureel Erfgoed voorleggen aan het Vlaams Parlement.

Op basis van de conceptnota 'Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk' wordt een voorontwerp van decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk voorbereid. Het nieuwe decreet wil de intrinsieke waarde van het sociaal-cultureel volwassenenwerk koesteren en de veelzijdigheid en dynamiek ervan versterken. In navolging van de conceptnota zal sociaal-culturele participatie worden verankerd in het nieuwe decreet, waardoor ook een aantal initiatieven die tot nu toe via het Participatiedecreet werden gesubsidieerd, zich binnen de contouren van dit decreet kunnen ontwikkelen tot sociaal-culturele volwassenenorganisaties. In 2017 wordt het voorontwerp van decreet verder geoperationaliseerd en ter definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Van zodra het decreet wordt goedgekeurd in het Vlaams Parlement, zal er gewerkt worden aan de uitvoeringsbesluiten die dan ter goedkeuring voorgelegd zullen worden aan de Vlaamse Regering.

In 2017 zal ik de overdracht van de persoonsgebonden taken verder voorbereiden, opdat de overdracht op 1 januari 2018 vlot kan gebeuren. Het betreft hierbij o.a. de overdrachten van personeel, infrastructuur en instellingen. Ik zal, in samenwerking met de sector, ook werk maken van een Regionaal Cultuurdecreet dat de provinciale taken en bevoegdheden moet omvatten. De inhoudelijke krachtlijnen zijn o.a. het ondersteunen en implementeren van een streekgerichte bibliotheekwerking, het uitwerken van een regiogericht kunsten- en erfgoedbeleid en het ondersteunen van bovenlokale en regiogerichte semiprofessionele initiatieven en organisaties.

Het Circusdecreet dateert van 21 november 2008. Na acht jaar is de regelgeving niet meer volledig afgestemd op de noden van de sector. De ontwikkeling van het circusbeleid, met als doel deze jonge bloeiende sector bijkomende mogelijkheden te bieden op vlak van creatie en (internationale) spreiding en kansen op ontplooiing en professionalisering te geven, is één van mijn prioriteiten. In nauw overleg met de sector zal ik in 2017 de nodige wijzigingen aan het decreet doorvoeren.

In het kader van het ontwikkelen van een opdrachtenbeleid werd in 2016 een onderzoek aanbesteed naar 30 jaar toepassing decreet kunstintegratie ¹. Ook de Kunstcel maakte een impactstudie over de resultaten van 30 jaar decreet. In 2017 zal een voorstel voor decreetswijziging uitgewerkt worden.

Vertrekkende van het Onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector², zal ik mijn beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap vormgeven. Binnen dit beleid staan vier speerpunten centraal: een 'Cultuurbank' (werktitel), een optimaal fiscaal beleid, een Cultuurloket en een beleid m.b.t. cross-sectorale samenwerking. Deze vier beleidsaccenten zullen tegen de zomer van 2017 verder worden uitgewerkt in een conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap'. Waar nodig zal deze conceptnota aanleiding geven tot decretale initiatieven.

Verder werk ik aan mijn visienota 'Een cultuurbeleid in het digitale tijdperk', die vanuit een langetermijnperspectief een leidraad moet bieden aan de overheid en de culturele sector voor de omgang met digitalisering. In de visienota worden inzichten uit de studie 'Operationeel netwerkmodel gecoördineerde decentrale dienstverlening voor de culturele sector'³ en het Cultuurforum opgenomen.

Tegen het voorjaar wil ik, op basis van een inventaris en grondige evaluatie, een kader definiëren met de krijtlijnen van het Vlaams internationaal cultuurbeleid. Wat nuttig en efficiënt blijkt, zal bevestigd en waar nodig versterkt worden. Daarnaast wil ik ook de mogelijkheid voor nieuwe initiatieven verkennen. Deze oefening zal in nauw overleg gebeuren met de collega-minister bevoegd voor Buitenlands Beleid, stakeholders uit de sector en andere belanghebbende entiteiten.

Het komend werkjaar zal ik ook werk maken van de culturele bovenbouw-oefening met o.a. aandacht voor de inhoudelijke invulling van de 'bovenbouw-structuren'. Voorlopig werden de nodige maatregelen genomen, zodat het lopende model kan verder functioneren qua subsidiering tot 31 december 2017. Op basis van de uitgewerkte beleidsopties zal afgewogen worden of we gaan werken met een zgn. 'bovenbouw-decreet' of dit eerder gaan inpassen in de respectievelijke decreten. Voor 31 december 2017 moet het decretale werk zijn afgerond.

Vanzelfsprekend blijf ik, ook na de grote Kunstenronde, de ontwikkelingen inzake het Kunstendecreet nauw opvolgen. Op 29 juni nam de Vlaamse Regering een belangrijke beslissing m.b.t. de structurele vijfjarige werkingssubsidies in het kader van het Kunstendecreet. Als gevolg hiervan ontstaat er een hertekening van het Vlaamse kunstenlandschap. Ik zal er, conform de strategische visienota Kunsten, nauw over waken dat de unieke dynamiek, diversiteit en fijnmazigheid van het kunstenlandschap hierdoor niet in het gedrang zullen komen.

Tot slot wil ik nog vermelden dat ik zal blijven investeren in duurzame infrastructuur en dat er vanaf 2017 nieuwe prioriteiten van toepassing zullen zijn voor het bekomen van investeringssubsidies voor bovenlokale culturele infrastructuur. Eén van de prioriteiten zal betrekking hebben op energie-

¹ Van Herck, B., Bervoets, W., Berckmoes, T., De Voldere, I., Noël, S. (2016). Evaluatie percentagedecreet integratie kunst in overheidsgebouwen.

² De Voldere, I., Wastyn, A., Berckmoes, T., Durinck, E. & Strobbe, F. (2015). Onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector.

³ KPMG (2017). Operationeel netwerkmodel gecoördineerde decentrale dienstverlening voor de culturele sector.

efficiëntie en zuinigheid van de infrastructuur ten behoeve van het bereiken van de Vlaamse klimaatdoelstellingen 2030 en 2050. Hiermee kom ik tegemoet aan de resolutie van het Vlaams Parlement van 9 december 2015.

I. INLEIDING

In mijn beleidsnota Cultuur 2014-2019 stelde ik een dynamische cultuurproductie en -participatie voorop. Om dit te realiseren wil ik, vertrekkende vanuit de kracht van de Vlaamse culturele actoren en het publiek, de juiste randvoorwaarden scheppen, kansen bieden en autonomie en ondernemerschap stimuleren. Deze ambitie zal ook voor 2017 mijn beleidsopties schragen.

Mijn cultuurbeleid omvat vijf krachtlijnen, die ik weergegeven heb in mijn beleidsnota Cultuur 2014-2019: duurzaamheid, innovatie, samenwerking en krachtenbundeling, internationalisering en empowerment en levenslange en levensbrede participatie.

Deze krachtlijnen werden in mijn Beleidsnota vertaald in 10 strategische doelstellingen die verder geconcretiseerd werden in operationele doelstellingen. Deze beleidsbrief gaat, net zoals mijn vorige beleidsbrief, verder op deze strategische en operationele doelstellingen. Per doelstelling heb ik aandacht voor de beleidsrealisaties 2016 en de beleidsopties 2017.

Op 29 juni nam de Vlaamse Regering een belangrijke beslissing m.b.t. de structurele vijfjarige werkingssubsidies in het kader van het Kunstendecreet. Als gevolg hiervan ontstaat er een hertekening van het Vlaamse kunstenlandschap. Ik zal er, conform de strategische visienota Kunsten, nauw over waken dat de unieke dynamiek, diversiteit en fijnmazigheid van het kunstenlandschap hierdoor niet in het gedrang zullen komen. Het is immers belangrijk dat er een gevarieerd en dynamisch kunstenaanbod gewaarborgd blijft.

Binnen de verschillende strategische en operationele doelstellingen zie ik volgende hoofdlijnen of grote werven voor 2017.

Wat decreetgeving betreft, zal 2017 vooral in het teken staan van de voortzetting van de werkzaamheden inzake het decreet betreffende de invoering van een gereguleerde boekenprijs, van de (verdere) uitwerking en uitrol van het decreet Cultureel Erfgoed en het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk, van de uitwerking van het Regionaal Cultuurdecreet en van de wijziging van het Circusdecreet en het decreet op de Integratie van Kunstwerken in Overheidsgebouwen.

Verder zullen we volgend jaar werk maken van een conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap', van een visienota 'Een cultuurbeleid in het digitale tijdperk', van een visienota 'Vlaams internationaal cultuurbeleid', een visienota 'Cultuurspreiding' en van de oefening m.b.t. de culturele bovenbouw.

Tot slot, zal ik in 2017 de overdracht van de persoonsgebonden taken van de provincie verder voorbereiden opdat de overdracht op 1 januari 2018 vlot kan gebeuren.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1 Een duurzaam en geïntegreerd kunstenbeleid voeren op lange termijn

1.1. OD 1 Strategische visienota kunsten uitwerken met duidelijke prioriteiten en keuzes

Beleidsrealisaties 2016

In 2016 werd het nieuwe Kunstendecreet (2013) voor de eerste keer in uitvoering gebracht. Bestaande subsidie-instrumenten, zoals de projectsubsidies en beurzen, werden omgezet naar de nieuwe functiegerichte benadering. Het aantal projectsubsidieaanvragen bleef relatief gelijk aan dat van de voorgaande jaren, maar het gevraagde bedrag steeg aanzienlijk. Bij de beslissingen over de projectsubsidies heb ik ervoor gekozen om de geadviseerde subsidiebedragen te honoreren om de projecten zoveel mogelijk slaagkansen te geven. Hierdoor konden er echter minder projecten gehonoreerd worden.

Op 29 juni besliste de Vlaamse Regering over mijn voorstel over de vijfjarige structurele werkingssubsidies, de ondersteunende organisaties en de kunstinstellingen in het kader van het Kunstendecreet. Jaarlijks gaat 84,8 miljoen euro naar 207 kunstenorganisaties, wat een stijging is van 3,2 miljoen euro. Alle organisaties (188) met een artistieke beoordeling 'zeer goed' en 'goed' werden gehonoreerd voor een totaalbedrag van 74,1 miljoen euro.

Zij die reeds een subsidie kregen, werden beloond met een subsidiestijging van gemiddeld 14%. Een deel van de beschikbare middelen werd samen met nieuwe middelen voorzien om 19 organisaties met een artistiek 'voldoende' advies ook een subsidie toe te kennen voor een totaalbedrag van 10,7 miljoen euro. Bij de keuze van deze organisaties werd rekening gehouden met de beleidsprioriteiten in mijn visienota zoals spreiding naar discipline en regio, samenwerking en publieksbereik.

De 7 Vlaamse Kunstinstellingen krijgen, zoals het Regeerakkoord vooropstelt, meer armslag met een totaalbedrag van 54 miljoen euro, waarvan 2,3 miljoen euro extra middelen (zie SD 9.1.). Tijdens het overleg over de begroting 2017 sleepte ik bijkomend nog 2,2 miljoen euro uit de brand voor de kunstinstellingen voor infrastructuur en extra opdrachten.

Het Kunstendecreet voorziet ook in de subsidiëring van drie ondersteunende organisaties, namelijk het Vlaams Architectuurinstituut (VAi), Kunstenpunt en het Kunstenloket. Het VAi krijgt een subsidie van 625.000 euro (stijging van 220.000 euro). Voor wat betreft Kunstenpunt en het Kunstenloket wordt de huidige subsidie met een jaar verlengd⁴, dit omwille van het lopende onderzoek naar de bovenbouw in de cultuursector (zie SD 10.2.).

Met deze beslissing heb ik, zoals vooropgesteld in de visienota Kunsten, de versnippering in het kunstenlandschap aangepakt (zie SD 1.2.), samenwerking beloond en diversiteit en vernieuwing in de kunstensector gestimuleerd. Ik ben er mij van bewust dat heel wat kunstenorganisaties via het Kunstendecreet geen werkingsmiddelen (meer) zullen krijgen. Elke organisatie een beetje geven komt

⁴ Deze subsidies bedragen 522.000 euro voor het Kunstenloket en 2 miljoen euro voor het Kunstenpunt.

echter de slagkracht van de organisaties en het kunstenlandschap niet ten goede en is dus geen optie. De beslissing was er immers op gericht om de kwaliteit, dynamiek en diversiteit in het kunstenlandschap te bewaren en te versterken.

Conform de doelstellingen van de visienota werden in 2016 ook andere instrumenten uit het nieuwe Kunstendecreet voorbereid.

Zo lanceerde ik eind mei een oproep tot organisaties die zich kandidaat willen stellen om de brugfunctie uit te oefenen tussen kunstenaars en publiek door kunstuitlen te organiseren voor particulieren. Er kan maar één organisatie aangeduid worden. Deze organisatie heeft twee kerntaken: een zo breed mogelijke doelgroep in contact brengen met hedendaagse kunst door kunstwerken uit te lenen of te verkopen en een kwaliteitsvolle collectie aanbieden die een afspiegeling is van het hedendaagse kunstenlandschap met bijzondere aandacht voor het werk van jonge, beginnende kunstenaars. Eind 2016 worden de ingediende beleidsplannen voorgelegd aan een commissie, samengesteld uit de pool van beoordelaars binnen het Kunstendecreet.

De aanduiding van deze organisatie is tevens een eerste stap in de uitwerking van een kunstkoopregeling (zie SD 2.3.). De kunstkoopregeling maakt het voor particulieren mogelijk om, naar Nederlands voorbeeld, tot een bepaald bedrag rente-arm te lenen voor de aankoop van een kunstwerk.

Daarnaast werden een kunstenaarstoelage, een regeling voor partnerprojecten en een aankoopregeling hedendaagse kunst voorbereid. De kunstenaarstoelage en partnerprojecten zullen een nieuwe betekenis krijgen binnen mijn beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap, en zullen in dat kader verder geoperationaliseerd worden (zie SD 2.2. en 2.3.). Met de aankoopregeling hedendaagse kunst wil ik niet alleen beeldend kunstenaars ondersteunen, maar beoog ik ook een gerichte uitbouw van de Collectie Vlaanderen. Daarom heb ik de uitvoering ervan toegewezen aan het team Collectie Vlaamse Gemeenschap van de afdeling Cultureel Erfgoed (zie SD 7.1.).

Beleidsopties 2017

In 2017 zal worden ingezet op de operationalisering van de hogergenoemde instrumenten uit het Kunstendecreet.

Ik zal ten laatste op 30 juni 2017 een organisatie aanduiden die vanaf 2018 de spreiding van kunst op zich zal nemen. Tegen 31 december 2017 zal er met deze organisatie dan een beheersovereenkomst afgesloten worden.

De ondersteuning van de projecten zal van groot belang zijn voor de realisatie van de visienota Kunsten m.a.w. voor de realisatie van een dynamisch, divers en slagkrachtig kunstenlandschap. Als gevolg van de beslissing over de meerjarige werkingssubsidies ontstaat er een hertekening van het Vlaamse kunstenlandschap. De unieke dynamiek, diversiteit en fijnmazigheid van het kunstenlandschap mogen hierdoor niet in het gedrang komen. Ik zal er over waken dat er een gevarieerd en dynamisch kunstenaarsaanbod gewaarborgd blijft. Daarom vind ik het belangrijk om verhoudingen tussen (sub)disciplines, werkvormen, regio's en functies te screenen en waar nodig bij te sturen.

1.2. OD 2 Een dynamische invulling geven aan het nieuwe Kunstendecreet en de versnippering aanpakken

Beleidsrealisaties 2016

Bij de beslissing over de werkingssubsidies heb ik, zoals vooropgesteld, de versnippering tegengegaan door bewust te kiezen voor minder organisaties.

Hierdoor was het mogelijk om de door de commissies positief beoordeelde groei ten dele toe te kennen.

In 2016 werd voor de eerste keer een nieuw beoordelingssysteem toegepast op basis van een poolstelsel, waarbij commissies van experts werden samengesteld in functie van de aanvragen. Er werd niet langer met vaste discipline-gebonden commissies gewerkt.

Bovendien werden, voor zowel de indiening als de beoordeling van de werkingssubsidieaanvragen, voor het eerst digitale toepassingen ingezet.

Zowel de nieuwe beoordelingsprocedures als de nieuwe digitale toepassingen hebben een grote inspanning van de beoordelaars en mijn administratie gevergd, en worden in het najaar van 2016 dan ook grondig geëvalueerd. Naast de input van adviescommissie en voorzitters, wordt er input verzameld via twee online bevestigingen bij zowel beoordelaars als aanvragers. De resultaten van deze evaluaties worden eind 2016 door de administratie verzameld in een evaluatienota met verbetervoorstellen, met als doel de klantvriendelijkheid en efficiëntie van zowel de procedures als de digitale tools te verhogen.

Beleidsopties 2017

Het implementeren van een ambitieus decreet met een vernieuwend beoordelingssysteem bracht heel wat ervaringen met zich mee. De evaluatie van de indienings- en beoordelingsprocedures moet de 'kinderziekten' uit de werkwijzen en de regelgeving verhelpen en ervoor zorgen dat het decreet de komende jaren een performant instrument blijft.

Het Kunstendecreet en het uitvoeringsbesluit zullen we screenen in functie van vereenvoudiging. Waar kunnen we snellere procedures voorzien, hoe kunnen we effectiever controleren met minder planlast, wat is de verhouding tussen kunstinstellingen en het bredere veld, hoe kan instroom worden gestimuleerd?

Ook bij de projectsubsidies zal ik, vanuit een zorg voor het landschap en conform de visienota Kunsten, de versnippering tegengaan door duidelijke prioriteiten te stellen en keuzes te maken. Hierbij zullen de verschillende (hoofd)disciplines voldoende kansen krijgen, en zal de spreiding van het kunstenaarsaanbod een aandachtspunt blijven. Keuzes zijn ook noodzakelijk om een adequate, realistische financiering van projecten te kunnen verzekeren. Voldoende financiële slagkracht is noodzakelijk met het oog op de levensvatbaarheid en kwaliteit van een project, maar ook in het belang van een versterking van de positie van de kunstenaar en als stabiele uitgangspunt om aanvullende financiering te genereren of samenwerkingsverbanden aan te gaan. Projecten moeten volwaardige werkinstrumenten kunnen zijn, zodat werken vanuit een projectlogica niet als minderwaardig wordt beschouwd.

1.3. OD 3 Positie van de kunstenaar duurzaam versterken met aandacht voor jong talent

Beleidsrealisaties 2016

Bij de ondersteuning van kunstenaars heb ik zowel aandacht voor financiële ondersteuning via beurzen en projectsubsidies in het kader van het Kunstendecreet, met in 2016 voor de eerste maal de toekenning van meerjarige beurzen, als voor flankerende maatregelen.

Bij de beoordeling van de structurele vijfjarige werkingssubsidies vroeg ik de beoordelaars extra aandacht te besteden aan het criterium 'aandacht voor een correcte vergoeding van kunstenaars' en het criterium 'ondersteuning van

kunstenaars, met specifieke aandacht voor startende kunstenaars'. Bij de beslissing heb ik rekening gehouden met de organisaties die hierop goed scoorden.

Specifiek voor de beeldend kunstenaars wil ik hier ook de kunstkoopregeling (SD 2.3.) en de aankoopregeling hedendaagse kunst (SD 7.1.) vermelden die een aanvullende financiële ondersteuning vormen van beeldend kunstenaars. Voor wat de aankoopregeling betreft, kan de erkenning vanwege de overheid ook zorgen voor de promotie van het werk. De werken in de collectie worden online ontsloten en kunnen uitgeleend worden voor presentatie in musea, tijdelijke tentoonstellingen of publiek toegankelijke instellingen van de Vlaamse overheid, waardoor het werk een breder (inter)nationaal podium krijgt.

Beleidsopties 2017

In 2017 blijft het basisinstrumentarium voor de kunstenaar de ondersteuning via meerjarige projecten en beurzen, aangevuld met een aantal flankerende maatregelen.

Ik zal individuele kunstenaars ook blijven ondersteunen via tussenkomsten voor buitenlandse publieke presentatiemomenten (zie SD 1.4.).

Daarnaast wil ik het ondernemerschap bij kunstenaars verder aanwakkeren. Ik zal daarvoor de volgende lijnen verder uitwerken (zie SD 2): de verderzetting van het traject inzake de herprofilering van het Kunstenloket naar een Cultuurloket, met aandacht voor o.a. het kunstenaarsstatuut (SD 2.1.), de implementatie van de vernieuwde kunstenaarstoelage binnen de op te richten 'Cultuurbank' (zie SD 2.3.), de uitwerking van een Vlaamse kunstkoopregeling (SD 2.3.), de invoering van een tax shelter voor de podiumkunsten (SD 2.3.) en de herziening van het opdrachtenbeleid voor kunst in opdracht (SD 2.5.).

- 1.4. OD 4 Een dynamisch ondersteuningsbeleid voeren met voldoende ruimte voor projecten en vernieuwing en een evenwicht tussen productie en presentatie

Beleidsrealisaties 2016

Er was in 2016 een zeer grote vraag naar projectondersteuning. Ook de tussenkomsten voor buitenlandse presentatiemomenten werden zeer sterk bevroegd.

Bij de beslissing van de Vlaamse Regering over werkingssubsidies 2017-2021 werd er voorzien dat er vanaf 2017 een bedrag van 1,2 miljoen euro, dat t.e.m. 2016 werd toegekend voor 2-jarige werkingen, zal worden overgeheveld naar de projecten. Daarnaast maakte de Vlaamse Regering tijdens de budgetbesprekingen bijkomend 1,1 miljoen euro vrij voor de projectsubsidies. Dit brengt ons voor de projectsubsidies op een totaalbedrag van 8,8 miljoen euro.

Bij de beslissing over de werkingssubsidies werd er rekening gehouden met een goed evenwicht tussen de functies productie en presentatie in het kunstenlandschap.

Er zijn ook 13 nieuwe organisaties die vanaf 2017 voor de eerste maal een werkingssubsidie zullen ontvangen.

Maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe werkmethodes van kunstenaars en cultuurbemiddelaars, toenemende digitalisering, andere verwachtingen van burgers en hertekende beleidskaders brengen het begrip cultuurspreiding naar een volgend tijdperk. Eind 2016 rond ik een traject af met de belangrijkste

stakeholders door de presentatie van een visienota cultuurspreiding aan de Vlaamse Regering.

Beleidsopties 2017

De tussenkomsten voor buitenlandse publieke presentatiemomenten zullen in 2017 de nodige aandacht krijgen. Ik vind het belangrijk dat het Kunstendecreet een laagdrempelig en vlot instrument heeft om zowel beginnende als meer gevestigde kunstenaars te ondersteunen in de uitbouw van hun internationaal traject. De grote vraag vanuit de sector bewijst dat hier nood aan is, en toont hoe belangrijk internationaal werken voor de kunstensector is. Het zet echter ook veel druk op de beschikbare middelen.

Wat de tussenkomsten voor buitenlandse publieke presentatiemomenten betreft, zullen er dan ook scherpe keuzes gemaakt worden, dit rekening houdend met mijn beleidsaccenten en met de te bereiken doelstellingen voor de aanvrager en het bredere Vlaamse kunstenveld. Ik vind het cruciaal dat de middelen voor internationalisering gericht, efficiënt en daar waar relevant worden ingezet. Ook moet er aandacht zijn voor de specifieke noden van bepaalde sectoren (bv. promotie van Vlaamse beeldend kunstenaars door kleine en middelgrote promotiegalerieën op internationale kunstbeurzen). Daarom wil ik een voorstel formuleren om de beoordelingsprocedure voor buitenlandse publieke presentatiemomenten te wijzigen. Daarnaast zal ik ook meer middelen voor buitenlandse publieke presentatiemomenten trachten vrij te maken.

Tot slot wil ik op basis van de visienota cultuurspreiding een aantal concrete beleidsinitiatieven en/of -instrumenten opzetten.

1.5. OD 5 Een geïntegreerd letterenbeleid voeren

Beleidsrealisaties 2016

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) zet zijn verbindende en stimulerende rol verder, waardoor afstemming en samenwerking binnen het veld meer en meer realiteit worden.

Het ontwerpdecreet betreffende de invoering van een gereguleerde boekenprijs doorliep alle adviesaanvragen (EU, SARC, Raad van State) en werd inmiddels door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. De parlementaire behandeling wordt nog voor het jaareinde verwacht. Met de definitieve goedkeuring kom ik tegemoet aan de verzuchtingen van de boekensector.

Een andere belangrijke realisatie is de implementatie van het non-fictie beleid met een eigen subsidielij, onafhankelijke commissie en reglement, waarbij vanaf oktober 2016 aan de eerste elf auteurs een werkbeurs wordt toegekend.

Inzake de nieuwe huisvesting voor het VFL, Iedereen Leest en mogelijk anderszins andere partijen uit het letterenveld werd er reeds intensief overleg gepleegd en werden diverse mogelijke locaties verkend en bestudeerd. De definitieve beslissing zal op korte termijn worden genomen.

Het VFL heeft het reglement voor literaire tijdschriften grondig hervormd, met klemtoon op correcte vergoedingen voor auteurs, vertalers en illustratoren en meer aandacht voor lezersbereik, zichtbaarheid en samenwerking van alle tijdschriften binnen Folio, de nieuwe koepelorganisatie van culturele, literaire en erfgoedtijdschriften.

In samenwerking met Folio en het VFL werd het traject rond het geïntegreerd tijdschriftenbeleid verder gecontinueerd. Het onderzoek 'Toekomstpaden voor de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften'⁵ werd gevolgd door een bijkomend onderzoek 'Zakelijke samenwerkingsmodellen tussen Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften'. Daarin worden een aantal pistes verder uitgewerkt die een koepelorganisatie kan opnemen.

Tot slot werd een breed gedragen beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid in een werkgroep van het BoekenOverleg opgestart, dit onder leiding van Iedereen Leest.

Vanuit Boek.be werd gestart met de uitrol van een generieke boekencampagne waarvoor vanuit de Vlaamse overheid ook 87.000 euro werd vrijgemaakt.

Beleidsopties 2017

Als follow-up van het gastlandschap in Frankfurt (zie SD 4.1.) zal het VFL een aantal initiatieven uitrollen:

- Verankering van de Vlaams-Nederlandse samenwerking tussen de beide letterenfonds door intensieve(re) samenwerking, ook met andere actoren zoals deBuren, NTU, de Brakke Grond, Ons Erfdeel en CVN;
- Lancering van een nieuwe buitenlandwebsite, meer gericht op uitgevers en rechtenmanagers;
- Structurele samenwerking met de belangrijkste literaire festivals in Europa en de Verenigde Staten, in nauwe samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordigers in de betrokken landen;
- Focus op meer vertalingen in o.a. het Duits, Frans, Engels en Arabisch. Om in navolging van de Frankfurter Buchmesse het spectaculair stijgend aantal vertalingen in goede banen te leiden, kan het VFL in 2017 rekenen op een verhoogde tegemoetkoming met 150.000 €.

Met het van kracht worden van een gereguleerde boekenprijs zal er na vele decennia tegemoet worden gekomen aan de vraag van het literaire middenveld om de onafhankelijke boekenhandel en de diversiteit aan publicaties meer ademruimte te geven.

Daarnaast is de verdere uitrol van het nieuw 'Vlaams Huis voor de Letteren' (werktitel) gepland. Dit huis, met vermoedelijk ook een semi-publieke functie, zal de dynamiek, samenwerking en coördinatie binnen het geïntegreerd letterenbeleid alleen maar bevorderen.

Er zal ook verder werk worden gemaakt van de uitrol van het leesbevorderingsbeleid i.s.m. BoekenOverleg. Het 'Actieplan Leesbevordering' wordt in het voorjaar 2017 voorgelegd.

In het kader van de overdracht van de provinciale middelen onderzoekt Iedereen Leest de mogelijkheid om het project 'Boekbaby's' uit te rollen over heel Vlaanderen.

⁵ Schrauwen, J. & Schramme, A., (2015). Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften, Rapport in opdracht van Folio, Vlaams Fonds voor de Letteren en Agentschap Kunsten en Erfgoed.

Wat het geïntegreerd tijdschriftenbeleid betreft, moeten er nu ook op het terrein stappen worden gezet naar een intensievere samenwerking tussen de literaire, kunst- en erfgoedtijdschriften waarbij de gemeenschappelijke uitdagingen worden aangepakt. Daarbij moet de focus liggen op een aantal zeer concrete doelstellingen en acties die erop gericht zijn zoveel mogelijk synergie op het vlak van zakelijke en publiekswerking te bewerkstelligen. De opvolging hiervan zal in nauw overleg tussen het VFL en het Departement CJM gebeuren.

Tot slot is er ook een grondige screening van het bestaande instrumentarium bij het VFL gepland, vanuit een visie op ontwikkelingsbeleid en behoefteanalyse, op maat van de individuele auteur/vertaler.

1.6. OD 6 Een geïntegreerd filmbeleid voeren

Beleidsrealisaties 2016

In 2016 werkte ik een voorstel uit voor een uniform Belgisch, coregulerend systeem voor de huidige filmkeuring (gebaseerd op het Nederlands systeem van de Kijkwijzer). Dit systeem is ook toepasbaar op content verspreid via de televisieomroepen. Ik voerde hierover gesprekken met de andere bevoegde overheden.

In de ontwerptekst van de Europese Commissie voor de herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMD-richtlijn), wordt voorgesteld om de artikelen te wijzigen die voor de omroepen de bescherming van minderjarigen tegen ongepaste audiovisuele content regelen op Europees niveau. Als minister van Media volg ik de herziening van de richtlijn op.

Na screening werd het verouderde coproductie-akkoord met Italië opgezegd en de voorlopige toepassing van het akkoord met Zwitserland stopgezet. Vlaamse producenten zullen zich kunnen beroepen op de Europese Conventie voor Cinematografische Coproducties. Hiernaast voerde ik gesprekken met Frankrijk met het oog op een coproductie-akkoord.

Aangaande de tax shelter, volgde ik de laatste wetswijziging op en werkte ik samen met mijn collega-ministers van de federale overheid en de andere gemeenschappen aan een samenwerkingsakkoord dat zal bijdragen tot een betere controle en een meer transparante implementatie.

Samen met het VAF besliste ik om alle belangrijke, Nederlands gesproken films die steun ontvangen van het VAF/Filmfonds, audiodescriptie en Vlaamse ondertitels te geven. Ik vind een brede participatie cruciaal. Met ons nieuw beleid op het vlak van audiodescriptie doen we een grote stap voorwaarts. We creëren op dit domein een toegankelijkheid die er voordien niet was.

Beleidsopties 2017

De onderhandelingen aangaande de herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten zullen niet afgerond zijn in 2016. De inhoud en timing van de invoering van een alternatief systeem voor de filmkeuring zullen worden afgestemd op de herziene richtlijn voor audiovisuele mediadiensten en de omzetting hiervan in het Mediadecreet.

Ik zal het bilaterale coproductie-akkoord met Frankrijk finaliseren. Wanneer de herziene Europese Conventie voor Cinematografische Coproducties – in 2014 mee onderhandeld door de Vlaamse Gemeenschap – opengesteld wordt voor ondertekening en ratificatie door de partijen, zal ik werk maken van een instemmingsdecreet. Met het oog op een optimaal audiovisueel beleid zullen de

drie overeenkomsten met het Filmfonds, Mediafonds en het Gamefonds gelijktijdig op 1 januari 2018 ingaan. Dit betekent een vroegtijdige stopzetting van de huidige overeenkomst met het Filmfonds. Ik zal reeds in het voorjaar 2017 starten met de voorbereiding hiervan. Uitgangspunt blijft een geïntegreerd filmbeleid.

Het nieuw vertonings- en filmeducatief beleid zal een belangrijk aandachtspunt vormen in de nieuwe beheersovereenkomst met het VAF/Filmfonds. Het Vlaamse filmlandschap kenmerkt zich door een samenspel van kleinere en grotere organisaties en initiatieven. Deze unieke dynamiek en diversiteit wil ik ook bij de toekomstige verspreiding van filmcultuur verzekeren.

SD 2 Ondernemerschap, alternatieve financieringsvormen en professionalisering in de cultuursector stimuleren

Vertrekkende van het Onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector⁶ dat ik vorig jaar liet uitvoeren, zal ik mijn beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap vormgeven. In het onderzoek liet ik nagaan hoe sterk het Vlaamse financierings- en ondernemingsinstrumentarium voor de cultuursector is en waar de hiaten zitten.

De resultaten van het onderzoek werden voorgesteld tijdens een groot sectorforum. Op dit sectormoment schoof ik vier speerpunten naar voren, namelijk een 'Cultuurbank' (werktitel), een optimaal fiscaal beleid, een Cultuurloket en een beleid m.b.t. cross-sectorale samenwerking. De 'Cultuurbank' en een optimaal fiscaal beleid doelen op effectieve aanvullende financieringsmogelijkheden voor de culturele sector. Het Cultuurloket en het beleid m.b.t. cross-sectorale samenwerking zijn eerder flankerende maatregelen. Deze vier beleidsaccenten zullen tegen de zomer van 2017 verder worden uitgewerkt in een conceptnota 'Aanvullende Financiering en Cultureel Ondernemerschap'. Waar nodig zal deze conceptnota aanleiding geven tot decretale initiatieven.

2.1. OD 1 De aandacht voor de economische waarde van cultuur versterken

Beleidsrealisaties 2016

Met het Onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector wilde ik nagaan of de cultuursector over hetzelfde ondernemingsinstrumentarium beschikt als de traditionele economie. Het onderzoek wees uit dat dit niet het geval is. Veel ondernemingsinstrumenten staan niet open voor vzw's, daar waar ze net verrijkend kunnen zijn voor de cultuursector. Het bestaande instrumentarium is dan weer onvoldoende gekend.

Wat betreft de zakelijke ondersteuning van kunstenaars en culturele organisaties, werd in 2016 gestart met de herprofilering van het Kunstenloket naar een Cultuurloket, zodat deze gewaardeerde adviesverlening op vlak van juridische en zakelijke kwesties kan worden uitgebreid naar cultuurwerkers in brede zin. De realisatie van het Cultuurloket als sectorbreed aanspreekpunt voor cultureel ondernemerschap zal een van de vier beleidsaccenten van de conceptnota 'Aanvullende Financiering en Cultureel Ondernemerschap' zijn. De opdracht van het Cultuurloket omvat eerstelijns- en tweedelijnsdienstverlening op het vlak van de zakelijke, financiële, juridische en organisatorische werking in de culturele sector. Ik heb mijn administratie in de tweede helft van 2016 reeds de opdracht gegeven om de nodige decretale basis voor het Cultuurloket uit te werken.

Dit jaar is er verder onderzoek gevoerd naar de socio-economische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen.⁷ In 2014 werd reeds een eerste onderzoek gevoerd naar de situatie van de Vlaamse acteurs⁸. In het nieuwe onderzoek heb ik de beeldend kunstenaars, muzikanten en andere

⁶ De Voldere, I., Wastyn, A., Berckmoes, T., Durinck, E. & Strobbe, F. (2015). Onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector.

⁷ Siongers, J., Van Steen, A. & Lievens, J. (2016). Loont passie? Een onderzoek naar de sociaal-economische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen.

⁸ Siongers, J., Van Steen, A. & Lievens, J. (2014). Acteurs in de spotlight: onderzoek naar de inkomens en de sociaaleconomische positie van professionele Vlaamse acteurs.

podiumkunstenars, auteurs (fictie-schrijvers en illustratoren), scenaristen en regisseurs onder de loop laten nemen.

De conceptnota 'Topevenementenbeleid – Event Flanders' is op 20 mei 2016 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Er is een aansturingscomité aangesteld en er werd een ervaren consultancybureau aangezocht om de oprichting van Event Flanders te begeleiden. Event coaches zullen instaan voor het detecteren, screenen en adviseren van potentiële topevenementen.

Beleidsopties 2017

In 2017 zal het traject inzake de herprofilering van het Kunstenloket naar het Cultuurloket verdergezet worden. Dit omvat ook een verdere verfijning van de taakstelling van het Cultuurloket, dit in nauwe afstemming met initiatieven van onder meer SCWITCH en het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen. De resultaten van dit traject zal ik meenemen in mijn conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap'.

Om de cultuursector dezelfde instrumenten te geven als de traditionele economie, zal ik onderzoeken of een non-profit tegenhanger van de KMO-portefeuille voor de cultuursector gewenst is. Het Cultuurloket zal waken over de kwaliteit van de aangeboden diensten en vraag en aanbod matchen.

Vanuit mijn mediabeleid zal ik ook inzetten op een toekomstgericht en performant geïntegreerd gamebeleid.

Het team van Event Flanders wordt eind 2016 vervolledigd. Het team zal meteen beginnen aan een longlist van potentiële topevenementen, op basis van een bevraging van de betrokken sectoren en partners. Het aansturingscomité zal concrete aanbevelingen doen aan de Vlaamse Regering. Er wordt gemikt op een selectie van een beperkt aantal topevenementen, die kunnen rekenen op verdere ondersteuning door Event Flanders.

2.2. OD 2 Samenwerkingsverbanden stimuleren binnen en buiten de cultuursector

Beleidsrealisaties 2016

Cross-sectorale samenwerking is één van de speerpunten van mijn beoogd beleid. Hiermee verwijst ik naar samenwerking tussen individuen, organisaties en groepen uit de cultuursector met andere sectoren die culturele spelers zowel op inhoudelijk als op ondernemersvlak versterkt.

De belangstelling van de cultuursector voor dit thema is groot, zoals bleek tijdens de Rondetafel Partnerprojecten die ik organiseerde. Ik gaf daarom de opdracht om een kwaliteitskader te ontwikkelen voor de beoordeling van partnerprojecten. Wat een partnerproject inhoudt en hoe de win-win voor alle partijen te beoordelen, wijkt immers af van de traditionele subsidieaanvragen in het cultuurveld.

Beleidsopties 2017

In 2016-2017 wil ik het kwaliteitskader voor de beoordeling van partnerprojecten afronden en toekomstige beoordelaars wegwijs maken in cross-sectorale samenwerking. De partnerprojecten zijn momenteel opgenomen in het Kunstendecreet. Ik wil dit instrument in de toekomst inzetten voor een breder cultureel veld. In 2017 zal ik hiervoor een experimentele regeling implementeren

buiten het Kunstendecreet die ook van toepassing is op andere culturele deelgebieden.

2.3. OD 3 Alternatieve, private financieringsvormen exploreren en implementeren

Beleidsrealisaties 2016

Naast het Cultuurloket en de cross-sectorale samenwerking zijn de 'Cultuurbank' en een optimaal fiscaal kader twee andere speerpunten uit mijn beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap. Al te vaak zien beloftevolle plannen het licht niet omdat de nodige financiering niet gevonden wordt. Via de 'Cultuurbank' en een optimaal fiscaal kader wil ik ervoor zorgen dat de cultuursector maximale kansen krijgt om zijn plannen te realiseren.

Het voorbije jaar heb ik de werking van CultuurInvest geëvalueerd. Mijn administratie maakte op basis van een zelfevaluatie en een onafhankelijk onderzoek een evaluatierapport op dat op de Vlaamse Regering werd geagendeerd. Op basis van dit rapport kwam ik tot de conclusie dat de cultuursector nood heeft aan een financieringsinstrumentarium dat afgestemd is op de financieringsbehoefte in het cultuurveld. CultuurInvest dekt die behoefte maar gedeeltelijk.

De vernieuwde kunstenaarstoelage werd als een vorm van renteloze lening specifiek voor kunstenaars voorzien binnen het Kunstendecreet, en kan al sedert 2016 door kunstenaars online aangevraagd worden. Aangezien deze ondersteuning een vorm van microfinanciering is die ook voor andere creatieve sectoren nuttig is, nam ik de kunstenaarstoelage op als opdracht voor de op te richten 'Cultuurbank'.

Ik werkte tevens aan een optimaal fiscaal beleid. Een eerste belangrijke realisatie is de uitbreiding van de tax shelter voor de film naar de podiumkunsten. Investeerders die podium- of theaterwerk prefinancieren zullen daarvoor in de toekomst fiscaal beloond worden. Ik besprak de verschillende wetsvoorstellen en de adviezen van de Raad van State met mijn federale collega's, aangezien dit een federale bevoegdheid is. Ook consulteerde ik verschillende spelers en belangenbehartigers uit het podiumkunstenveld. Op het sectormoment aanvullende financiering organiseerde ik infosessies, waarbij ik in dialoog ging met de podiumkunstensector en notie nam van hun aandachtspunten.

Beleidsopties 2017

Als antwoord op de financieringsnoden in het culturele veld, zal ik een voorstel formuleren voor een genetwerkte 'Cultuurbank' om financieringsinstrumenten voor de culturele sector beter te ontsluiten en financieringspartners met elkaar te verbinden. Uit het onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector bleek dat er diverse financieringsinstrumenten bestaan die nuttig kunnen zijn voor de sector, maar dat die onvoldoende gekend zijn. Deze wil ik via de 'Cultuurbank' meer zichtbaar en toegankelijk maken voor de sector. De 'Cultuurbank' zal toegankelijk zijn voor de hele cultuursector, gaande van individuele culturele actoren tot rechtspersonen, en betreft zowel microfinanciering als financiering van grotere projecten.

Binnen de 'Cultuurbank' kan de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) nog steeds een rol spelen vanuit de missie om een goed team met een economisch rendabel businessplan te begeleiden. Daarnaast zal ook gekeken worden naar andere mogelijke partners, bijvoorbeeld op het vlak van microfinanciering of voor de financiële afhandeling van de kunstkoopregeling.

Ik zal de voorbereiding van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met CultuurInvest/PMV en mijn conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap' aangrijpen om mijn voorstel verder vorm te geven.

Zoals reeds in SD 1.1. vermeld, is de organisatie die aangeduid wordt voor de spreiding van kunst ook verantwoordelijk voor de uitwerking van de Vlaamse kunstkoopregeling, dit in samenwerking met de 'Cultuurbank'. De 'Cultuurbank' zal instaan voor de financiële afhandeling van de leningen; de organisatie voor spreiding van kunst voor de inhoudelijke opvolging of 'front-office' (o.a. inhoudelijke uitwerking, promotie, klantenwerving). De kunstkoopregeling zal ook verder uitgewerkt worden in mijn conceptnota.

Samen met mijn federale collega's heb ik de basis gelegd voor een optimaal fiscaal kader via een uitbreiding van de tax shelter naar de podiumkunsten. Ik verwacht dat de eerste dossiers zullen kunnen worden ingediend in de loop van 2017. De regeling richt zich ook expliciet naar vzw's, wat maakt dat de gesubsidieerde sector eveneens van de tax shelter zal kunnen genieten.

Ik wil, in overleg met mijn collega-ministers uit de Vlaamse en Franse Gemeenschap en van het federale niveau, in mijn conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap' nagaan hoe we met fiscale impulsen het mecenaat in Vlaanderen kunnen aanwakken o.a. voor giften, bedrijfsmecenaat, schenkingen, legaten, duo-legaten, crowdfunding. Ik wil ook inzetten op sensibilisering, om op deze manier het 'geven aan cultuur' te stimuleren. Wat al bestaat aan fiscale instrumenten wil ik zichtbaar maken en waar nodig optimaliseren.

Om een beter zicht te krijgen op het 'geven aan cultuur' in Vlaanderen, gaf ik in het najaar van 2016 de opdracht voor een onderzoek naar het geefbeleid voor cultuur in Vlaanderen met o.a. aandacht voor het profiel van de Vlaamse gever en zijn drijfveren. Dit onderzoek zal in het voorjaar afgerond worden zodat de resultaten meegenomen kunnen worden in mijn conceptnota.

2.4. OD 4 Cultural Governance als hefboom tot professionalisering van organisaties en bestuursorganen inzetten

Beleidsrealisaties 2016

Bij de opmaak van decreten heb ik mijn aandacht voor cultural governance bestendig en verder uitgebouwd. In het voorontwerp van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet is de aandacht voor de principes van goed bestuur opgenomen als criterium. Ook in het voorontwerp van decreet houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenwerk wordt voorzien dat organisaties die een subsidie aanvragen in het zakelijk luik van hun beleidsplan moeten aantonen dat ze de principes van goed bestuur toepassen met het oog op de realisatie van de inhoudelijke werking.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering op 4 december 2015 haar definitieve goedkeuring gegeven aan het Besluit van de Vlaamse Regering dat het goed bestuur voor organisaties uit het Kunstendecreet regelt. Het besluit bepaalt de principes van goed bestuur die de organisaties tegen 2021 moeten naleven. Het gaat onder meer over de opmaak van een huishoudelijk reglement dat de deontologische code van de leden van de raad van bestuur bevat, het streven naar een gelijkwaardige man-vrouwverhouding bij het samenstellen van de raad van bestuur, het aanduiden van minimaal een derde onafhankelijke bestuurders in de raad van bestuur en het functioneren van de organen in een kader van wederzijdse controle en evenwicht.

Een aantal instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, alsook het VFL en het VAF, vallen onder het toepassingsgebied van het Decreet Deugdelijk Bestuur. Dit

betekent dat waar nodig de regelgeving en de statuten van deze organisaties moeten worden aangepast, zodat deze in lijn zijn met het Decreet Deugdelijk Bestuur. Ik heb hiertoe in 2016 de nodige decretale initiatieven genomen. In overleg met de organisaties heb ik ook een traject opgestart om de statuten aan te passen.

Beleidsopties 2017

M.b.t. de nieuwe decreetgeving zal ik de principes van goed bestuur verder concretiseren in de uitvoeringsbesluiten.

Voor het Kunstendecreet is 2017 het eerste jaar waarin organisaties moeten starten met het traject om tegen 2021 volledig te voldoen aan het Besluit van de Vlaamse Regering dat op 4 december 2015 werd goedgekeurd. Mijn administratie zal voor de nodige begeleiding zorgen.

De nodige initiatieven zullen worden genomen t.a.v. de regelgeving en de statuten van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, het VFL en het VAF die vallen onder het toepassingsgebied van het Decreet Deugdelijk Bestuur.

2.5. OD 5 Het opdrachtgeverschap voor kunst in de publieke ruimte professionaliseren

Beleidsrealisaties 2016

In het kader van het ontwikkelen van een opdrachtenbeleid werd in 2016 een onderzoek aanbesteed naar 30 jaar toepassing decreet kunstintegratie⁹, en dit in functie van de evaluatie van het decreet. Het onderzoek peilde enerzijds naar de betekenis en het belang van kunst in opdracht en ontwikkelde anderzijds pistes voor een wijziging van het decreet. Gelijktijdig aan deze externe opdracht maakte de Kunstcel een impactstudie over de resultaten van 30 jaar decreet.

In 2016 werd de materie Kunst in Opdracht overgedragen naar het Departement CJM en werd de Kunstcel ondergebracht bij het FoCI.

De Kunstcel volgde in 2016 de verdere realisatie van de Pilootprojecten Kunst in Opdracht op en trachtte waar nodig bij te sturen. Daarnaast werden locatiebezoeken en workshops opgestart met oog op de verdere kennisdeling omtrent kunst in de publieke ruimte.

Tot slot startte de Kunstcel het netwerk of landelijk platform voor Kunst in Opdracht op door verschillende meetings te organiseren, zowel met het kunstenveld als met de opdrachtgeverswereld.

Beleidsopties 2017

In 2017 zal op basis van de beleidsaanbevelingen, geformuleerd in bovenvermeld onderzoek, een voorstel voor wijziging van het decreet uitgewerkt worden.

Er zal verder gewerkt worden aan het uitbouwen van de nieuwe taakstelling van de Kunstcel vanuit het centraal aansturen van een netwerk waarin informatie, instrumenten, kennis en dienstverlening ter zake verbonden en verspreid worden, zowel in het kunstenveld als in de opdrachtgeverswereld.

⁹ Van Herck, B., Bervoets, W., Berckmoes, T., De Voldere, I., Noël, S. (2016). Evaluatie percentage-decreet integratie kunst in overheidsgebouwen.

De pilootprojecten Kunst in Opdracht worden eind 2017 gerealiseerd. In het kader van het ontwikkelen van een landelijk platform zullen, vanuit de monitoring van de realisatie van de pilootprojecten, beleidsaanbevelingen geformuleerd worden en noden gedistilleerd worden voor het verder verfijnen van de taakstelling van de Kunstcel.

SD 3 Investeren in duurzame culturele infrastructuur**3.1. OD 1 Investeren in cultuurpatrimonium in overleg met andere beleidsdomeinen en lokale overheden***Beleidsrealisaties 2016*

Een belangrijk (hefboom)instrument voor het realiseren van investeringen in culturele en jeugdinfrastructuur is het Fonds voor Culturele Infrastructuur (FoCI). In samenwerking met het Facilitair Bedrijf worden er elk jaar investeringen uitgevoerd aan het culturele patrimonium van Vlaanderen. Een belangrijk deel van de middelen wordt besteed aan eigenaarsonderhoud en renovatie van de eigen infrastructuur.

Daarnaast wordt er geïnvesteerd in gesubsidieerde infrastructuur door o.a. investeringssubsidies toe te kennen aan renovaties van infrastructuur met bovenlokaal belang en door jaarlijks projecten te selecteren die in aanmerking komen voor de toekenning van prioritaire sectorale subsidies. In 2016 lag de focus op bovenlokale jeugdinfrastructuur, theatertrekken en kunstenwerkplaatsen.

Eén van de belangrijkste projecten voor de huidige legislatuur is het beëindigen van de renovatie van het KMSKA. In 2016 is de (immense) stalen constructie van het verticale museum gebouwd en wordt het gebouw verder asbestvrij gemaakt. Stilaan worden de voorbereidingen getroffen voor de museale werking. Zo werd de aanbesteding gelanceerd voor de toekenning van de studie van de inrichting van het museum en de conceptuele studie voor de beveiliging van het museum. Het museum moet ook plaats bieden aan een wetenschappelijk restauratieatelier en aangepaste functionele werkplaatsen voor de medewerkers. Samen met de Stad Antwerpen is de procedure vastgelegd voor de aanleg van de tuin.

Ook het masterplan Kasteel van Gaasbeek krijgt zijn uitvoering. Samen met mijn collega-minister bevoegd voor Natuur werd een gebouw met aanpalende grond aangekocht. Hierdoor zal het domein Gaasbeek opnieuw een aaneengesloten natuurdomein en park vormen. Op de plaats van het aangekochte perceel komt een nieuw onthaalgebouw met het oog op de geïntegreerde ontsluiting van het domein, de Museumtuin en het Kasteel. Hiervoor werd een Open Oproep in samenwerking met de Vlaams Bouwmeester gelanceerd. Inmiddels is de restauratie van het Paviljoen en de Kapelaanswoning gestart.

In 2016 werden er verschillende nieuwe studies opgestart, waaronder een studieopdracht voor de opmaak van een toekomstvisie voor de transformatie en vernieuwing van het Kaaitheater, inclusief de vraag tot uitbreiding met een tweede kleinere danszaal. De werking van het Kaai in het hartje van Brussel heb ik bevestigd door de huidige erfpachtovereenkomst met 30 jaar te verlengen.

In september werd het onderzoek gepubliceerd naar de haalbaarheid van de oprichting van een Cultuur- en congressentrum met bovenlokale uitstraling in de Vlaamse Zuidrand (Ruisbroek). Dit 3-jarig onderzoek is een gezamenlijk project met de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand.

Ook in gesubsidieerde infrastructuur bleef ik investeren. Voor het masterplan 2013-2017 van de Vooruit werd de laatste schijf toegekend voor de renovatie van de toegangszone. Hiermee is het masterplan afgewerkt.

De ruwbouw van de Krook werd eind augustus 2016 opgeleverd en de inrichting is volop bezig.

Beleidsopties 2017

Vanaf de begroting 2017 stijgen de middelen van FoCI structureel met 3 miljoen euro. Bovenop de structurele verhoging van het krediet komt er in 2017 nog een bijkomende éénmalige stijging van 10,2 miljoen euro, waarvan 9 miljoen voor het KMSKA en 1,2 miljoen euro aanvullend voor het uitvoeren van de voorstudie van het operagebouw van Gent.

Voor het MHKA wordt een infrastructurele studieopdracht uitgeschreven voor een toekomstig Vlaams hedendaags kunstmuseum met o.a. aandacht voor de benodigde technische infrastructuur, oppervlakte en locatiescenario's. Deze infrastructurele studieopdracht zal in het voorjaar van 2017 afgerond zijn, en moet resulteren in concrete beslissingen (o.a. budgetopmaak, locatiekeuze). Daarnaast beoog ik een optimalisatie van de huidige werk- en tentoonstellingsinfrastructuur van het MHKA om te kunnen beantwoorden aan de eisen die vandaag aan een museum voor hedendaagse kunst worden gesteld (zie SD 9.2.). Om dit te realiseren zal ik het project rond de vernieuwing van de onthaal- en presentatie-infrastructuur in het kader van Toeristische Hefboomprojecten rond Vlaamse Meesters mee ondersteunen. Ik zal ook investeren in de infrastructuurnoden op het vlak van beeldende kunstarchieven (bv. depot).

Wat betreft KMSKA wordt in 2017 de buitengevelrestauratie opgestart. Daarnaast zullen ook de inrichting en beveiliging van het museum de nodige aandacht krijgen.

In nauwe samenwerking met Onroerend Erfgoed wordt voor het operagebouw van Gent een voorstudie uitgeschreven. Het doel van de studie is het opwaarderen van het gebouw als plaats voor een volwaardig receptief huis (cf. Strategische visienota Kunsten). Dit betekent evenwel dat het operagebouw bouwfysisch en functioneel naar gebruik moet worden doorgelicht, inclusief het onderzoeken van een bijkomende ingang voor de ontsluiting van de salons en zalen. De studie moet complementair zijn aan de eerder uitgevoerde studies in opdracht van de diensten onroerend erfgoed. De studie wordt geraamd op 2 miljoen euro. Het is dan ook belangrijk dat de erfpacht met de stad Gent kan verlengd worden.

De lopende dossiers worden in 2017 verder gecontinueerd en er wordt gestart met een aantal uitvoeringswerken, waaronder de nieuwbouw van het Frans Masereel Centrum, de restauratieprojecten aan de paviljoenen in het park van het Kasteel van Gaasbeek en het plaatsen van een trekkenwand in deSingel.

Vanaf 2017 wordt de concertzaal van de Bijloke Gent grondig gerenoveerd op het vlak van publieksbeleving en veiligheid. De huidige inrichting van de concertzaal dateert van 1996. Op de begroting 2017 en 2018 reserveer ik voor dit dossier 2,3 miljoen euro.

Vanaf 2017 zullen er nieuwe prioriteiten van toepassing zijn voor het bekomen van investeringssubsidies voor sectorale culturele infrastructuur. Eén van de prioriteiten zal betrekking hebben op energie-efficiëntie en zuinigheid van de infrastructuur ten behoeve van het bereiken van de Vlaamse klimaatdoelstellingen 2030 en 2050. Hiermee kom ik tegemoet aan de resolutie van het Vlaams Parlement van 9 december 2015.

3.2. OD 2 Een inhaalbeweging maken op vlak van het preventief onderhoud van de bestaande accommodaties

Beleidsrealisaties 2016

In 2006 werd een audit preventief onderhoud uitgevoerd op de culturele infrastructuur in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Aan de hand van de resultaten zal een meerjarenplanning worden opgemaakt voor het onderhoud van het patrimonium.

In 2016 ging ik in overleg met het agentschap Toegankelijk Vlaanderen over de ondersteuning voor de opmaak van een strategisch plan toegankelijke cultuurinfrastructuur. Dit resulteerde in een samenwerkingsovereenkomst.

Beleidsopties 2017

In 2017 werk ik samen met het FoCI en het agentschap Toegankelijk Vlaanderen het strategisch plan toegankelijke cultuurinfrastructuur uit. Daarnaast zal er werk gemaakt worden van een koppeling tussen de UiTdatabank en de databank toegankelijk Vlaanderen, zodat de volledige toegankelijkheidsinformatie van culturele infrastructuur beschikbaar is via de UiTdatabank.

3.3. OD 3 Ontwikkelen van een ondersteunend beleid voor innovatieve culturele infrastructuur

Beleidsrealisaties 2016

In het kader van de prioriteiten van de Vlaamse klimaatdoelstellingen 2030 en 2050 werd er voor de culturele en jeugdinfrastructuur 13 miljoen euro voorzien uit de Vlaamse klimaatmiddelen en 2 miljoen euro voor de eigen culturele en jeugdinfrastructuur. Het doel is om op korte termijn maatregelen uit te werken die passen binnen een langetermijnvisie voor een duurzaam Cultureel Infrastructuurbeleid.

Ter voorbereiding van deze maatregelen heb ik overleg gepleegd met de stakeholders door het organiseren van twee rondetafels. De betrokkenheid was groot en toont het engagement van de sectoren en partners om werk te maken van de klimaatdoelstellingen.

Beleidsopties 2017

Bij de bepaling van de prioriteiten voor de toekenning van investeringssubsidies voor culturele infrastructuur van bovenlokaal belang wil ik de maatregelen m.b.t. de klimaatdoelstellingen verwerken in het subsidiereglement, al dan niet in combinatie met de toegankelijkheid. Beide aspecten spelen in op een duurzaam en innovatief infrastructuurbeleid. Dit past in de conclusies van het verkennend onderzoek naar de kenmerken, noden en uitdagingen van bovenlokale cultuurinfrastructuur en de doelstellingen van het strategisch plan toegankelijke cultuurinfrastructuur dat ik wil realiseren.

Tot slot zal ik mijn administratie vragen om te onderzoeken of Energy Service Company Contracten (ESCO) haalbaar zijn voor culturele infrastructuur. Via een ESCO-overeenkomst kunnen er energieprojecten worden uitgevoerd, waarvan de opbrengst uit de energiebesparing opnieuw wordt geïnvesteerd.

SD 4 Inzetten op een duurzaam internationaal cultuurbeleid als speerpunt

De internationale dimensie is voor een aanzienlijk deel van de Vlaamse kunstenaars, culturele organisaties en instellingen een vast gegeven binnen hun dagelijkse werking. Tegen het voorjaar wil ik, op basis van een uitgebreide inventaris en grondige evaluatie, een kader definiëren met de krijtlijnen van het Vlaams internationaal cultuurbeleid. Wat nuttig en efficiënt blijkt, zal bevestigd en waar nodig versterkt worden. Daarnaast wil ik ook de mogelijkheid voor nieuwe initiatieven verkennen. Deze oefening zal in nauw overleg gebeuren met mijn collega-minister bevoegd voor Buitenlands Beleid, stakeholders uit de sector en andere belanghebbende entiteiten om een breed gedragen eindresultaat te garanderen.

4.1. OD 1 Vlaanderen positioneren als draaischijf voor talent en expertise van wereldniveau

Beleidsrealisaties 2016

Hoewel de eerste voorbereidingen reeds enkele jaren geleden startten, hebben de Vlaamse en Nederlandse Letterenfonds, samen met hun talrijke partners, de voorbije maanden een waar huzarenstukje geleverd in de laatste rechte lijn naar het Vlaams-Nederlands gastlandschap van de Frankfurter Buchmesse. Zelf heb ik er mee kunnen voor zorgen dat het project brede steun kon krijgen bij mijn collega-ministers bevoegd voor Buitenlands Beleid en Economie en dat tegelijkertijd het culturele verhaal centraal bleef staan. Nog voor de beurs van start ging, konden we reeds de eerste tastbare resultaten zien. Zo tekende men bijvoorbeeld reeds meer dan 450 vertalingen uit het Nederlands naar het Duits op.

Ondersteuning aan toonaangevende internationale presentatieplekken, die een interessante mix brengen van nieuw en gevestigd talent uit Vlaanderen, is een vaste pijler van het internationaal cultuurbeleid. Het voorbije jaar heb ik de Vlaamse aanwezigheid op de Architectuur Biënnale van Venetië ondersteund. Ook de Ruhr Triënnale, het Oostenrijkse festival ImpulsTanz en de Operadagen Rotterdam ontvingen steun voor de Vlaamse accenten in hun programmatie.

Een inventaris van alle internationale plekken waar Vlaamse kunst en cultuur te zien zijn, is een interessant instrument om gerichte impulsen te geven en verbindingen te maken met andere initiatieven. Samen met mijn collega-minister bevoegd voor Buitenlands Beleid heb ik middelen vrijgemaakt om het bestaande instrument Arts Flanders een doorstart te geven onder de vorm van een intern planningsinstrument dat een overzicht biedt van de Vlaamse culturele aanwezigheid wereldwijd.

Beleidsopties 2017

Het gastlandschap van Vlaanderen en Nederland tijdens de Frankfurter Buchmesse in oktober 2016 is de kroon op het werk na een intensieve periode van voorbereiding en samenwerking. Naast het verankeren van de opgebouwde ervaring en kennis, zal er voldoende aandacht zijn om de impulsen die met dit grootse project aan het boekenvak en aan de creatieve sectoren in het algemeen werden gegeven, te bestendigen. Ik zal hiertoe, in overleg met onder meer het VFL en de Nederlandse partners, de nodige initiatieven voorzien.

Net als de voorbije jaren zal ook in 2017 de ondersteuning aan belangrijke internationale presentatieplekken een hefboom zijn om Vlaanderens culturele

rijkdom aan de wereld te laten zien. Op het menu staan onder meer de Biënnale van Venetië voor Beeldende Kunst en de Ruhr Triënnale, met voor het derde jaar op rij een sterke Vlaams getinte programmatie. Er is daarnaast ook aandacht voor kleinere en vernieuwende initiatieven.

In de loop van 2017 zal de vernieuwingsoperatie van Arts Flanders concreet vorm krijgen. Arts Flanders wordt in de eerste plaats een intern planningsinstrument voor verschillende partners bij de Vlaamse overheid en binnen de culturele sector. Hierdoor kan informatie over belangrijke toonmomenten en Vlaamse internationale aanwezigheden beter circuleren en kan er meer synergie groeien tussen de initiatieven van de onderscheiden organisaties.

Bij de uittekening van het kader voor het internationaal cultuurbeleid wil ik ook onderzoeken hoe de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap en de kunstinstellingen een rol kunnen spelen in de internationale uitstraling en profilering van de Vlaamse culturele scène. Hun ervaring, expertise en sterke identiteit vormen een troef voor het internationaal beleid.

4.2. OD 2 Onderhouden van culturele banden met prioritaire partners

Beleidsrealisaties 2016

In het najaar van 2015 werd de eerste oproep gelanceerd voor samenwerkingsprojecten tussen partners uit de Vlaamse en Franse Gemeenschap. De oproep kon op een ruime interesse rekenen. Er werden diverse en kwaliteitsvolle projecten ingediend door organisaties uit heel Vlaanderen en de Franse Gemeenschap. Uiteindelijk werden 22 projecten voor een totaal van 160.000 euro ondersteund. We ondersteunen samen ook jaarlijks één groot project. In 2016 is dat het NEXT-festival.

Eind september vond, op gezamenlijk initiatief van mijn collega-minister van de Franse Gemeenschap en mezelf, ook de eerste Interministeriële conferentie voor Cultuur plaats met aandacht voor onder meer dossiers als de tax shelter voor podiumkunsten, de gereglementeerde boekenprijs en de cultuurcommunicatie in Brussel. Het doel van deze conferentie is om de samenwerking en afstemming tussen de ministers van Cultuur binnen de verschillende gemeenschappen en Brussel te versterken.

Zowel Vlaanderen als Marokko bevestigden hun engagement ten aanzien van de Vlaams Marokkaanse culturele samenwerking, maar het was tijd voor een nieuwe aanpak. In overleg met de Marokkaanse partner werd besloten het bestaande gebouw te verlaten en een frisse start te nemen op een nieuwe locatie met een nieuwe organisatie. De vzw Daarkom wordt vereffend en de opstart van de vzw Darna is gepland. We willen inzetten op een intensievere dialoog en meer culturele uitwisseling en samenwerking in Vlaanderen en Brussel.

In de zomer van 2016 heb ik in overleg met mijn Nederlandse collega een reflectie-oefening geïnitieerd om de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking een nieuwe impuls te geven. Directe aanleiding daartoe is niet alleen het succesvolle feestjaar BesteBuren dat eindigde in februari 2016, maar ook het gezamenlijke gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse. De reflectie-oefening zal onderzoeken hoe we een nieuw elan kunnen geven aan de bestaande structuren en praktijken van de samenwerking over de grenzen heen.

Beleidsopties 2017

Voor het samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap krijgt de succesvolle formule van een projectoproep in combinatie met één groot project in 2017 een vervolg.

Ook voor de hernieuwing van de samenwerking met Marokko wordt een projectoproep voorzien, die ik samen met mijn Marokkaanse collega zal lanceren. Die oproep vormt het startpunt voor een nieuwe dynamiek, gestoeld op dialoog, samenwerking en kruisbestuiving, met bijzondere aandacht voor jong Vlaams en Marokkaans talent. De nieuwe organisatie, Darna - 'ons huis', zal haar intrek nemen in haar nieuwe onderkomen in hartje Brussel. Het wordt een infrastructuur op maat van de vernieuwde werking: open, flexibel en wendbaar. Darna zal meer inzetten op coproductie en co-presentatie in samenwerking met organisaties in heel Vlaanderen en Brussel. Ze moet uitgroeien tot de fysieke en virtuele ontmoetingsplek bij uitstek voor iedereen die wil bijdragen tot de versterking van onze gedeelde culturele rijkdom.

De uitkomst van de Vlaams-Nederlandse reflectieoefening zal worden vertaald naar de werking van de organisaties die het Vlaams-Nederlands veld bespelen en naar nieuwe beheersovereenkomsten met Ons Erfdeel, De Brakke Grond en deBuren. Ook de Nederlandse Taalunie heeft hierin een toekomstgericht perspectief. Ik kijk er naar uit om op deze manier, voortbouwend op de bestaande ervaring en goede praktijken, nieuwe impulsen te geven aan de relaties met onze naaste burens.

4.3. OD 3 Maximaliseren van de dialoog tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau

Beleidsrealisaties 2016

Het voorbije jaar hebben we ons engagement binnen de multilaterale organisaties onverminderd voortgezet. Zo blijft Vlaanderen actief betrokken bij verschillende Open Method of Coordination-werkgroepen, die uitvoering geven aan het Werkplan Cultuur van de Raad van de EU. Dit engagement betekent niet enkel dat we onze eigen beleidspraktijk en -ervaring kunnen delen, maar dat we zelf ook inspiratie kunnen halen uit het beleid dat andere lidstaten hebben ontwikkeld.

Eenzelfde tweerichtingsverkeer beoogt ons engagement binnen UNESCO en meer bepaald ten aanzien van de Conventie voor Immaterieel Cultureel Erfgoed. De ervaring en expertise die binnen Vlaanderen werden opgebouwd, kunnen via onze actieve bijdrage aan de Conventie gedeeld en tegelijkertijd ook steeds verder verrijkt worden.

Beleidsopties 2017

In 2016 kwam de mededeling over de Rol van Cultuur in de Externe Betrekkingen van de EU. Deze gemeenschappelijke mededeling van de Commissie en Europese Diensten voor Externe Betrekkingen beschouw ik als een belangrijke opportuniteit om ook vanuit Vlaanderen te reflecteren over de rol van cultuur in het buitenlands beleid. Ik zal de evoluties omtrent deze mededeling nauw opvolgen en afstemmen met onze eigen initiatieven op dit vlak.

Voorts zal de haalbaarheid van de oprichting van een UNESCO-Categorie II Centrum voor Immaterieel erfgoed in België/Vlaanderen onderzocht worden. Hierbij moet de aandacht uitgaan naar garanties van internationale partnerschappen, het draagvlak binnen het Vlaamse erfgoedveld, de budgettaire consequenties en de impact op de bestaande situatie. Het Categorie II Centrum

zal ook meegenomen worden in het kader van de beslissing over de bovenbouw (zie SD 10.2.).

4.4. OD 4 Ontsluiten van internationale financieringskanalen

Beleidsrealisaties 2016

In 2016 werd de garantiefaciliteit verbonden aan het Creative Europe programma geïntroduceerd. Dit instrument bevordert de toegang tot risicokapitaal voor de culturele en creatieve sectoren.

Naar aanleiding van de vluchtelingen crisis lanceerde de Europese Commissie een projectoproep voor de integratie van vluchtelingen door middel van culturele projecten. De Creative Europe Desk Vlaanderen droeg actief bij aan het welslagen van deze oproep en bracht ook enkele inspirerende voorbeelden aan.

Beleidsopties 2017

Momenteel bereidt de Creative Europe Desk Vlaanderen de publicatie van een nieuwe Best Practice Brochure voor, met een brede waaier aan projecten die met Europese cofinanciering werden gerealiseerd. Het is de gelegenheid om de verwezenlijkingen van de vele Vlaamse cultuuractoren te onderlijnen, en organisaties die de stap naar Europese projectwerking nog niet hebben gezet over de streep te halen.

Verder vierten we in 2016 ook het 25-jarig bestaan van het EU Media programma. De Creative Europe Desk Vlaanderen grijpt deze verjaardag aan om in het najaar het programma bij de Vlaamse audiovisuele sector te promoten.

SD 5 Het realiseren van culturele en maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op e-cultuur en digitalisering als integraal onderdeel van de culturele praktijk

Op 4 oktober 2016 vond het Cultuurforum 2020 plaats, met als thema 'digitale cultuur'. Daarnaast gaf ik een opdracht voor een studie 'Operationeel netwerkmodel gecoördineerde decentrale dienstverlening voor de culturele sector'¹⁰. De inzichten uit het Cultuurforum en de studie worden als input meegenomen voor het verder ontwikkelen van mijn beleidsvisie rond digitale cultuur, wat zal resulteren in mijn visienota 'Een cultuurbeleid in het digitale tijdperk'.

Met deze beleidsvisie wil ik vanuit een langetermijnperspectief een leidraad bieden aan zowel de overheid als de culturele sector voor de omgang met digitalisering. Ik wil daarmee een oplossing aanreiken voor digitale duurzame preservatie voor de culturele sector, cultuurbrede rollen en verantwoordelijkheden uittekenen om een digitaal cultureel netwerk vorm te geven, manieren zoeken om op een efficiënte manier financiële impulsen te geven die de houdbaarheid, zichtbaarheid en maatschappelijke bruikbaarheid van de culturele content verhogen en aangeven hoe sectorale decreten zich verhouden ten aanzien van dit overkoepelende beleidskader. De visietekst zal eveneens focussen op digitale culturele attitudes, de diensten die een maatschappij kan verwachten (bv. in functie van hergebruik) en de wijze waarop een Vlaams beleidskader die kan aanscherpen.

5.1. OD 1 Prioriteit maken van een duurzame, digitale bewaring, ontsluiting en toegankelijkheid*Beleidsrealisaties 2016*

Zoals reeds vermeld, schreef ik een studie uit om te komen tot een operationeel netwerkmodel gecoördineerde decentrale dienstverlening voor de culturele sector. De studie dient de klijntijnen van een digitaal ecosysteem uit te tekenen waarin diverse culturele digitale functies (productie, bewaring, presentatie en publiekswerking) met elkaar verbonden worden in een netwerkstructuur.

Met het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden Cultuur, Jeugd en Brussel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd deel te nemen aan een vereniging zonder winstoogmerk, het VIAA. Het doel van de vereniging wordt in het decreet uitdrukkelijk bepaald. De opdracht van het VIAA is om bedreigde dragers te digitaliseren en het digitale erfgoed, met focus op het audiovisuele erfgoed van Vlaanderen, te ontsluiten en duurzaam te archiveren, om de toegankelijkheid ervan te verzekeren voor bepaalde doelgroepen, zoals het onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en het nationale en internationale publiek, en het ter beschikking te stellen voor professioneel hergebruik.

Na een inventarisatie van het bestaande analoge audiovisuele erfgoed door PACKED, Kunstenpunt en Firmament hebben ook podiumkunstorganisaties de mogelijkheid om hun audiovisuele archieven door het VIAA te laten digitaliseren en duurzaam te archiveren. Het Firmament, Kunstenpunt en PACKED ondersteunen de podiumkunstenorganisaties bij de voorbereiding hiervan.

¹⁰ KPMG (2017). Operationeel netwerkmodel gecoördineerde decentrale dienstverlening voor de culturele sector.

Dit jaar heb ik in samenwerking met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek, de bevoegde federale staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid en de Koninklijke Bibliotheek van België verder gewerkt aan het wettelijk depot voor digitale publicaties. Eind september heeft de Vlaamse Erfgoedbibliotheek haar onderzoeksoopdracht afgerond. Met deze informatie, en het ingewonnen juridisch advies inzake de federale depotwetgeving en auteursrecht, liggen nu de verschillende puzzelstukken klaar om het wettelijk kader uit te tekenen.

Beleidsopties 2017

In 2017 zal ik, in het kader van mijn beleidsvisie rond digitale cultuur, werk maken van de uitbouw van een operationeel netwerk dat gecoördineerde decentrale dienstverlening zal verlenen aan de hele culturele sector. Het is hierbij de bedoeling om ook oplossingen te vinden voor het digitaliseren én duurzaam bewaren van niet audiovisueel materiaal. De aangehaalde studie is een belangrijke objectieve bron om het decentrale netwerk rond het VIAA vorm te geven en te operationaliseren, kernspelers te benoemen en de rollen binnen het netwerk te bepalen en verder op punt te stellen.

In deze studie is er specifieke aandacht voor scenario's voor de integratie van de digitale provinciale erfgoeddatabanken (Erfgoedinzicht, Erfgoedplus, Donnet) op Vlaams niveau. De case van de erfgoeddatabanken kan als voorbeeld dienen om aan te tonen hoe het netwerkmodel in de praktijk werkt. De provinciale erfgoeddatabanken worden op termijn geïntegreerd in een breder digitaal verhaal op Vlaams niveau. Bij de overname van de provinciale taken garandeert de Vlaamse overheid dat de kwaliteit van de opgebouwde cultureel-erfgoedwerking en ondersteuning gecontinueerd kan worden (zie SD 10.4.).

In 2017 wil ik verder structureel samenwerken met de bevoegde federale staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, de Koninklijke Bibliotheek, die de centrale spil, beheerder en uitvoerder is van het digitale wettelijke depot. Op die manier kan het deponeringskader voor digitale publicaties verder vorm krijgen. Hierbij wil ik erop toezien dat er wordt samengewerkt met de gemeenschappen, en er rekening wordt gehouden met de expertise, mogelijkheden en wensen van de relevante Vlaamse actoren in dit domein. Zo vind ik een decentrale terbeschikkingstelling van een digitale depotcollectie belangrijk, al moeten hierbij wel de nodige garanties geleverd worden aan de uitgevers en de auteurs om hun auteursrechten te vrijwaren.

5.2. OD 2 Impulsen geven aan constante innovatie

Beleidsrealisaties 2016

Tot enkele jaren geleden stond digitalisering van cultureel erfgoed vooral in het teken van het creëren van een digitaal aanbod. Dankzij impulsen die door het VIAA, PACKED maar ook door Europeana gegeven worden, is er een dialoog gestart om gebruik en waardering van digitale cultuur in de samenleving te verbeteren. De deelname aan de commissie Digitaal Erfgoed van de Nederlandse Taalunie, die in 2016 specifiek rond 'open data' werkte, is een eerste stap om de beleidsontwikkeling op dit vlak te verankeren conform internationale evoluties.

Beleidsopties 2017

De vermelde visienota dient de basis te worden voor een duidelijk en gedeeld digitaal cultureel waardenkader. Hierin zal een balans uitgewerkt worden tussen auteursrecht en toegankelijkheid van informatie in functie van de maatschappelijke valorisatie ervan.

- 5.3. OD 3 Inzetten op een integrale digitale uitbouw van een lokaal cultuurbeleid als bijdrage tot e-inclusie in een vernieuwd samenspel tussen Vlaanderen en het lokale niveau

Beleidsrealisaties 2016

De opdracht van de nieuwe organisatie Cultuurconnect vzw, die gegroeid is uit de werking van LOCUS vzw en Bibnet vzw, werd vanaf 1 juli 2016 decretaal verankerd. Het doel van de organisatie is het ondersteunen van gemeenten bij de digitale uitdagingen van hun cultuurbeleid. Cultuurconnect vzw zal hiervoor samenwerken met bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en waar nodig ook sectoroverschrijdende verbindingen leggen. Een eerste concrete actie in 2016 was de projectoproep waarbij het ruime werkveld de kans kreeg om projectvoorstellen in te dienen rond digitale innovatie. Uit bijna 100 projectvoorstellen werden 16 projecten geselecteerd.

Cultuurconnect vzw bereidde de realisatie voor van een Eengemaakt Bibliotheekstelsel dat in de toekomst de aparte provinciale bibliotheeksystemen moet vervangen. De overheveling van de provinciale taken naar het Vlaamse niveau werd intussen met een jaar uitgesteld tot 2018, maar dit belemmert de uitvoering van het Eengemaakt Bibliotheekstelsel niet. In het najaar van 2016 werd de selectiefase opgestart, die moet resulteren in een lijst van maximaal 5 bedrijven met voldoende kennis, relevante ervaring en financiële draagkracht om het project aan te vatten. Daarna start de gunningsfase op basis van een lastenboek dat in overleg met het werkveld is opgesteld. Met de leveranciers van de provinciale bibliotheeksystemen werden afspraken gemaakt over de continuïteit na 1 januari 2018 en de modaliteiten van een migratie naar het Eengemaakt Bibliotheekstelsel.

In 2016 bracht mijn administratie het flankerende bibliotheekbeleid, het zgn. 'Streekgericht Bibliotheekbeleid', in kaart met het oog op een nog te ontwikkelen regionaal cultuurdecreet (zie SD 10.4.). Het is alvast duidelijk dat de ontwikkeling van het Eengemaakt Bibliotheekstelsel een meerwaarde betekent voor een aangepast en toekomstgericht Streekgericht Bibliotheekbeleid.

Beleidsopties 2017

Voor 2017 voorzie ik dat Cultuurconnect vzw de werking verder zal versterken ten dienste van de lokale besturen. Er is enerzijds de voortzetting van het Eengemaakt Bibliotheekstelsel dat in 2017 zal uitlopen in een pilootproject als start van een meerjarig implementatietraject waarbij de provinciale (en lokale) bibliotheeksystemen worden overgezet naar het Eengemaakt Bibliotheekstelsel.

De openbare bibliotheken hechten veel belang aan de verderzetting van het interbibliothecair leenverkeer (IBL). Ik beschouw IBL als een belangrijke toegevoegde waarde en zal onderzoeken of we deze provinciale taakstelling kunnen overnemen. De IBL-afhandeling zou kunnen worden opgenomen in het nieuwe Eengemaakte Bibliotheekstelsel. Dit stimuleert het digitaal verwerken van IBL-aanvragen en -leveringen, wat de transactiekosten beperkt en een vlotte afhandeling mogelijk maakt. Daarnaast is echter ook een koppeling nodig naast het Eengemaakt Bibliotheekstelsel voor niet-deelnemende openbare bibliotheken en wetenschappelijke bibliotheken.

Op dit ogenblik is er in Vlaanderen geen breed aanbod van Nederlandstalige e-boeken voor ontlending via de openbare bibliotheek. Toch is het belangrijk dat Vlaanderen deze innovatie niet aan zich laat voorbijgaan. Een kleinschalig experiment met de Koninklijke Bibliotheek van Nederland moet in 2017 uitwijzen of het wenselijk en (financieel) haalbaar is om de goedwerkende oplossing van

Nederland ook voor de Vlaamse lezer uit te rollen. Door de bibliotheken van Roeselare, Oostende, Gent, Mechelen en Muntpunt wordt nog een tweede experiment rond e-boeken onderzocht. In dit experiment wordt met een single-use uitleenmodel gewerkt: een e-boek kan maar door 1 lezer gelijktijdig worden uitgeleend, dit in tegenstelling tot het Nederlandse model waarbij één boek tegelijkertijd door meerdere lezers kan worden uitgeleend. In het kader van dit experiment wordt een leverancier gezocht voor Engelstalige e-boeken.

Tegelijk worden de in 2016 geselecteerde projecten digitale innovatie voortgezet en de digitale diensten verder performant en kwalitatief uitgebaat. Ik vind het belangrijk dat Cultuurconnect vzw een ondersteunende opdracht opneemt voor het brede veld van lokale cultuurwerkers en mandatarissen in de vorm van stimuleringstrajecten. Dit houdt de sector(en) alert voor de impact van digitalisering en inspireert om de mogelijkheden te zien. De stimuleringstrajecten kunnen bestaan uit sensibiliserende acties, opleidingen, netwerking, introductiesessies in tal van digitale thema's (bv. sociale media, digitale kunst- en cultuurbeleving). Ik heb hierbij ook aandacht voor de digitale kloof bij kwetsbare groepen.

Voor de concrete uitvoering van de opdrachten sluit ik met Cultuurconnect vzw een eerste overeenkomst af voor 2 jaar (2017-2018). Het eerste meerjarenplan van de organisatie moet worden ingediend uiterlijk op 1 maart 2017. De looptijd van dit meerjarenplan wordt eveneens beperkt tot 31 december 2018.

5.4. OD 4 Stimuleren van nieuwe productie- en distributiemodellen die inspelen op de digitale realiteit

Beleidsrealisaties 2016

Via de ondersteuning van het vervolgproject 'Persistente Identificatie' (PID) stimuleerde ik operationele en organisatorische samenwerking. Dit project legt duurzame koppelingen tussen collecties uit de museum-, archief- en bibliotheeksector met behulp van persistente URI's. Hierdoor worden museum-, bibliotheek- en archiefcollecties op een vernieuwende manier toegankelijk gemaakt.

Om de complementariteit met de eigen culturele initiatieven zo goed mogelijk te bewaken, werkte ik actief mee aan de conclusies van de Raad over de rol van Europeana voor de digitale toegang tot en de zichtbaarheid en het gebruik van Europees cultureel erfgoed (mei 2016). Ik heroriënteerde het Europeana Vlaanderen Overlegplatform als een platform om het maatschappelijk belang van het erfgoed en de organisaties op een eigentijdse manier uit te bouwen.

Beleidsopties 2017

Het is belangrijk dat de culturele digitale processen zo efficiënt mogelijk georganiseerd worden om de decentrale netwerkstructuur (zie SD 5.1.) zo goed mogelijk te laten inspelen op de individuele noden van de culturele organisaties. Harmonisatie van processen staat hierbij centraal. Conform de filosofie van het PID-project onderzoekt het project 'beeldenhub' hoe musea de wildgroei aan digitale beelden van collectiestukken kunnen beheersen door een gemeenschappelijk protocol te gebruiken voor productie, beheer en het beschikbaar stellen van digitale representaties. Ik zal Lukas Art in Flanders vzw betrekken bij de implementatie van dit protocol en haar werking hierop oriënteren.

Anderzijds wil ik initiatieven mee ondersteunen die digitale co-creatie vormgeven (vb. via Wikipedia).

SD 6 Stimuleren en ondersteunen van 'leren door te participeren' en 'participeren door te leren' in een superdiverse samenleving

- 6.1. OD 1 Vanuit een integrale visie op cultuureducatie en cultuurparticipatie de beleidsinstrumenten optimaliseren op basis van en door implementatie van relevante onderzoeksresultaten en conceptnota's

Beleidsrealisaties 2016

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt steeds weer dat hoe jonger je aan cultuur begint, hoe groter de kans bestaat dat je dit op oudere leeftijd ook zal doen. De invloed van het gezin en de eigen opbouw van 'cultureel kapitaal' tijdens de kindertijd en jeugd blijken hierin erg bepalend. Niettemin zien we nog steeds een drastische daling van actieve kunstbeoefening en cultuurparticipatie op latere leeftijd.

In het voorjaar van 2016 ondertekende ik de intentieverklaring tot samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn op het slotevent van het internationaal samenwerkingsproject rond ouderen en cultuurparticipatie 'Long Live Arts'. In deze verklaring stellen we een aantal acties voorop waarmee we de samenwerking rond cultuurparticipatie van ouderen willen versterken. Deze acties kregen hun neerslag in het ouderenbeleidsplan.

In het najaar van 2016 werkte ik mee aan de conferentie 'De toekomst is jong' van Kind en Gezin waar we een breed gedragen visie voor het toekomstige beleid rond jonge kinderen ontwikkelden. Aansluitend organiseerde ik, i.s.m. CultuurNet vzw en het lerend netwerk kunsteducatie voor kinderen en jongeren Vitamine C, een netwerkmoment waarop we een aantal goede samenwerkingspraktijken zichtbaar maakten.

Naar jaarlijkse gewoonte ondersteunde ik ook de Kunstenzomer van Vlieg (CultuurNet) en de Kunstendag voor Kinderen.

Het verbindende netwerk 'Cultureel Leren' kreeg vorm door een versterkte matchmaking tussen de cultuureducatieve organisaties, Vitamine C en ACCE (Ambtelijke Coördinatie CultuurEducatie). ACCE bestendigde het afgelopen jaar haar rol als anker- en aanspreekpunt cultuureducatie over de sectoren cultuur, jeugd en media heen.

Verder organiseerde ik twee verticale overlegmomenten, één met kansarme jongeren rond diversiteit en participatie en één rond digitalisering en gegevensdeling binnen vrijetijdsparticipatie.

Met de participatieorganisaties CultuurNet vzw en Demos vzw zal ik eind 2016 een nieuwe beheersovereenkomst afsluiten. In functie van deze overeenkomsten werd een visieoefening en een concreet stappenplan gemaakt m.b.t. de afstemming tussen de verschillende participatie-instrumenten voor kansarmen (UiTPAS, Lokale Netwerken Vrijetijdsparticipatie en het Fonds voor vrijetijdsparticipatie).

UiTPAS nam afgelopen jaar een volle vaart vooruit: eind 2016 zijn maar liefst 71.410 Vlamingen en Brusselaars in het bezit van de UiTPAS. Momenteel stimuleert de algemene, niet-stigmatiserende voordelenkaart in zeven steden (Brussel, Gent, Oostende, Leuven, Maasmechelen, Mechelen en Heist-op-den-berg) en drie regio's (Kortrijk, Turnhout en Dender) kansrijke en kansarme inwoners om op pad te trekken in de vrije tijd.

CultuurNet vzw heeft een plan van aanpak voorgesteld voor de evaluatie van de UiTPAS. Om het instrument te optimaliseren, en waar nodig bij te sturen, zal ik vóór het einde van de legislatuur een evaluatie voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Ook met De Rode Antraciet, de organisatie die participatie aan cultuur en sport verzorgt voor gedetineerden, bereid ik momenteel een nieuwe beheersovereenkomst voor.

Beleidsopties 2017

In 2017 ga ik aan de slag met de intentieverklaring over ouderen en cultuurparticipatie, dit in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn. Via een permanent netwerk 'cultuurparticipatie van ouderen' streef ik naar een structurele verankering van dit thema in de cultuur- en welzijnssectoren. Mijn administratie zal hierover met verschillende organisaties in overleg gaan.

Mijn aandacht voor cultuureducatie en -participatie van de allerkleinsten zal zich opnieuw vertalen in een Kunstendag voor Kinderen en in acties onder het Vlieg-label (CultuurNet).

Ook bouw ik verder aan een gezamenlijk beleid met Welzijn en Kind en Gezin om gezinnen, professionals en vrijwilligers te ondersteunen bij de ontwikkeling, opvoeding en opvang van baby's, peuters en kleuters met het oog op hun culturele ontplooiing.

In 2017 zal ik de samenwerking met de netwerkorganisatie Vitamine C evalueren, in functie van een nieuwe beheersovereenkomst vanaf 2018.

Kunst- en cultuureducatieve organisaties zijn bij uitstek organisaties die hun opdracht over beleidsdomeinen heen organiseren. Ze zijn actief in de podiumkunsten, beeldende kunst, literatuur, media, musea en erfgoedsector, jeugdsector, het onderwijs en de zorgsector. Structurele samenwerking dringt zich op, maar is niet altijd evident. Met de blik op een gezond landschap en inspeland op actuele tendensen, wil ik verder investeren in de uitbouw van het netwerkmodel cultuur- en kunsteducatie. Zo kunnen deze organisaties in een alliantie verder investeren en zorg dragen voor de kwaliteit van de kunst- en cultuureducatie in Vlaanderen.

In 2017 staat de tussentijdse evaluatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) gepland, dit om de geplande acties te evalueren en eventueel bij te sturen met het oog op meer impact. Zo heeft een opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting binnen de commissie Circus een volledig beoordelingsproces doorlopen via de databank 'Iedereen kan zetelen'. Het opzet is om drempels te detecteren, noden te identificeren en sensibiliserend te werken. Het eindrapport wordt opgeleverd tegen juni 2017. Op basis van de beleidsaanbevelingen uit het rapport kan een vervolgtraject uitgetekend worden.

In het kader van VAPA zet ik het sectoraal overleg cultuur en armoede verder.

Prioritair maak ik werk van een geïntegreerd platform om het bovenlokale aanbod, dat zowel via UiTPAS, het Fonds Vrijetijdsparticipatie als het Steunpunt Vakantieparticipatie ontsloten wordt, toegankelijker te maken voor de eindgebruiker (in casu mensen met beperkte middelen).

Wat de lokale participatie van mensen in armoede betreft, zet ik extra in op het stimuleren van lokale besturen om een lokaal netwerk op te starten. Een lokaal netwerk vergemakkelijkt op zijn beurt aanzienlijk de instap in UiTPAS.

Ook de ondersteuning van alle betrokken actoren (lokale besturen, vrijetijdsaanbieders en armoedeorganisaties) door intermediaire spelers wordt in deze oefening op elkaar afgestemd.

UiTPAS blijft sterk groeien: in 2017 sluiten de regio's Westhoek en Meetjesland, en de stad Lier aan. Een nieuwe oproep zal steden en gemeenten de kans bieden om in te stappen.

In 2017 wordt de haalbaarheid voor de invoering van een museumpas onderzocht. Met de museumpas ga je, na betaling van een vast bedrag per jaar, gratis naar alle deelnemende musea. Cultuurnet neemt hierin het voortouw. Net zoals de UiTPAS zal de museumpas, naast een collectief marketinginstrument voor de sector, ook een participatiehefboom zijn voor mensen in armoede. Het feit dat Vlaanderen reeds investeert in de uitrol van UiTPAS geeft de mogelijkheid om maximaal in te spelen op de synergieën inzake productontwikkeling en distributie van dit instrument.

In 2017 voer ik onverminderd de acties van de horizontale beleidsplannen Integratie en Gelijke Kansen uit.

Vanuit Cultuur werken we ook mee aan het in praktijk brengen van de conclusies van de gezondheidsconferentie preventie, die in december 2016 doorgaat. Het idee dat gezondheid beïnvloed wordt door factoren buiten de gezondheidszorg wordt breed gedragen. 'Health in All Policies' is een aanpak die o.a. door de WHO wordt gepromoot om het preventieve gezondheidsbeleid over beleidsdomeinen en -niveaus heen te helpen realiseren. Dit principe is als 'facettenbeleid' ook opgenomen in het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en ingeschreven in 'Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen'. In de aanloop naar de gezondheidsconferentie bekijk ik samen met de Vlaamse minister voor Volksgezondheid waar kansen liggen en hoe we die, rekening houdend met eventuele sectorspecifieke randvoorwaarden, kunnen vertalen naar gezamenlijke acties.

6.2. OD 2 De culturele opdracht van de mediasector en de publieke omroep verder uitbouwen

Wat de culturele opdracht van de VRT betreft, verwijs ik naar mijn beleidsbrief Media waar ik in SD 3.3. het cultuurplan van de VRT toelicht.

6.3. OD 3 Inzetten op levenslang en levensbreed leren en bewaken van de aansluiting van de cultuursector bij de Vlaamse Kwalificatiestructuur en het EVC-beleid

Beleidsrealisaties 2016

In de loop van 2016 finaliseerde ik de acties waarvoor ik me engageerde binnen het Strategisch Plan Geletterdheid (2012-2016). Zo werd de afstemming tussen de Vormingpluscentra en het formele volwassenenonderwijs (VOCVO, CBE), om de diversiteit aan leerplekken beter op elkaar te laten aansluiten, voortgezet.

De afgelopen jaren zijn er verschillende profielen (beroepskwalificaties) uit onze sectoren ingeschaald in de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS) (o.a. vertolkend acteur, creërend danser, gids, tolk Vlaamse Gebarentaal, archiefdeskundige). Ik was dit jaar ook betrokken bij het integrale EVC-beleid (Elders Verworven Competenties) en de opmaak van het EVC-decreet, net als bij het geïntegreerd systeem van externe kwaliteitszorg voor beroepskwalificerende trajecten, die beide getrokken worden door Onderwijs.

Zelf sta ik, samen met de minister-president, in voor het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid waarbij ik specifieke aandacht heb voor het competentiedenken

en het op punt stellen van een gepast competentie-instrument voor het vrijwilligerswerk (zie ook SD 8.6.).

Beleidsopties 2017

Op basis van de grondige evaluatie van het vorige Plan Geletterdheid (2012-2016) zal ik meewerken aan het toekomstige geletterdheidsbeleid. Ik zal – in overleg met relevante actoren uit de sector – nieuwe, doeltreffende acties ontwikkelen om de meest kwetsbaren extra leerkansen te bieden. Ook het informele, en niet-formele circuit bieden diverse waardevolle en laagdrempelige leerplaatsen. De afstemming van de niet-formele en formele volwasseneneducatie blijft hoog op de agenda staan.

Ook competenties opgedaan in informele leercontexten verdienen de nodige (h)erkenning. Daarom blijf ik het komende jaar betrokken bij de ontwikkelingen op het vlak van de EVC en de uitrol van de VKS.

In uitvoering van het actieplan voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid wordt bekeken op welke manier het competentiedenken binnen het vrijwilligerswerk kan worden gestimuleerd en ondersteund, onder meer aan de hand van een geschikt competentie-instrument.

6.4. OD 4 Investeren in de relatie met het onderwijs als bevoorrechte samenwerkingspartner

Beleidsrealisaties 2016

Samen met mijn collega-minister voor onderwijs investeerde ik in de versterking van de samenwerking tussen cultuur en onderwijs. Op 2 februari 2016 ging De Dag van de Cultuureducatie door met 'Cultuur in de Spiegel' als thema. Als referentiekader voor (geïntegreerde) cultuureducatie biedt 'Cultuur in de spiegel' een duidelijk antwoord op de vraag wat cultuur nu eigenlijk is en wat het belang ervan is voor het Onderwijs.

Door het Steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek Cultuur werd in 2013 een grootschalig onderzoek 'Cultuur leren smaken'¹¹ gevoerd naar de cultuurparticipatie en -educatie bij Vlaamse jongeren. Dit onderzoek werd in het najaar opgeleverd.

Met 'Cultuur in de spiegel' als referentiekader, het onderzoek 'Cultuur leren Smaken' en de conceptnota's 'Groeien in Cultuur' (cultuureducatie voor jongeren en kinderen, 2012) en 'Doorgroeien in Cultuur' (cultuureducatie voor volwassenen, 2013) kreeg het kader voor de volgende stap naar een structurele samenwerking tussen cultuur en onderwijs vorm.

Op de Dag van de Cultuureducatie engageerde ik mij, samen met mijn collega-minister van Onderwijs, voor een actieplan 'Cultuur en Onderwijs – Samen voor meer en beter'. Dit actieplan werd in het najaar door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Met ons gezamenlijk actieplan streven we naar een meer geïntegreerde werking rond cultuureducatie, en wordt een gezamenlijke strategie ontwikkeld op korte, middellange en lange termijn.

Tot slot was ik ook betrokken bij de ontwikkeling van het 'niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs' (DKO), meer specifiek bij het stimuleren van de wisselwerking en partnerschappen tussen academies en lokale amateurkunsten. Er werd een

¹¹ Beunen, S., Siongers, J. & Lievens, J. (2016). Cultuur leren smaken. Een onderzoek bij Vlaamse jongeren naar cultuurparticipatie en cultuureducatie.

stuurgroep opgestart voor de ontwikkeling van beroepskwalificaties (ter inschaling in de VKS) binnen amateurkunsten, die o.a. de diverse artistieke profielen (o.a. muzikant, danser, fotograaf, beeldhouwer) identificeerde en definieerde.

Beleidsopties 2017

In 2017 wordt het actieplan 'Cultuur en Onderwijs – Samen voor meer en beter' uitgerold. Samen met mijn collega-minister voor Onderwijs wil ik de werelden van onderwijs en cultuur sterker met elkaar verbinden en van elkaar laten leren via lerende netwerken van leerkrachten, directies en lerarenopleiders enerzijds en cultuur- en jeugdorganisaties anderzijds. Centraal daarbij staat een gedeeld referentiekader (CIS), een gemeenschappelijke taal.

Op korte termijn willen we inzetten op twee speerpunten, namelijk Cultuur in de Spiegel en cultuurkuur.be. Daarnaast ambiëren we drie actieterreinen: informatie en communicatie, vormings-, opleidings- en netwerkmogelijkheden en inhoudelijke verdieping. In partnerschap met de ontwerpers willen we CIS ontwikkelen en uitdragen. Cultuurkuur.be wordt verder uitgebouwd als digitaal platform om de dialoog en samenwerking tussen cultuur en onderwijs te faciliteren, inclusief de kennisdeling over CIS.

De werkzaamheden van de klankbordgroep (2015-2016) worden verdergezet opdat het actieplan kan worden opgevolgd.

Door middel van onder meer overleg, opvolging van beleid en het opsporen van mogelijke samenwerkingsverbanden zal ik de aanbevelingen van lokale culturele actoren, amateurkunsten, cultuureducatieve organisaties en kunstinstellingen meenemen als input voor het voorontwerp van decreet voor de hervorming van het DKO dat mijn collega-minister van Onderwijs voorbereidt.

SD 7 Een langetermijnvisie ontwikkelen inzake de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed in en voor Vlaanderen

Op 25 maart 2016 legde ik mijn conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' voor aan de Vlaamse Regering. Deze conceptnota vormt het kader voor mijn cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen.

In navolging van de conceptnota werd in 2016 gestart met de opmaak van een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet. Het voorontwerp van decreet kende een eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 15 juli en een tweede principiële goedkeuring op 7 oktober.

Het voorontwerp van decreet voorziet de volgende voornaamste wijzigingen:

- Een nieuwe indeling van het cultureel-erfgoedveld op basis van functies (collectiebeheer) en rollen (dienstverlening). Subsidies worden voortaan toegekend volgens deze nieuwe indeling.
- Er komt een 'grote erfgoedronde' waarbij er in 2018 beslist zal worden over alle werkingssubsidies voor organisaties voor de periode 2019-2023.
- Naar analogie met de kunstinstituten kunnen er nu ook organisaties aangeduid worden als Cultureel-erfgoedinstellingen. Dit zijn de 'vuurtorens' binnen het veld die verzekerd zullen worden van een stabiele en adequate financiering.
- Per legislatuur zal er een strategische visienota Cultureel Erfgoed worden opgemaakt met de concretisering van de beleidsintenties uit de beleidsnota Cultuur.
- Naar werking en begrippenkader wordt er gestreefd naar een integratie van het roerend en immaterieel erfgoed. Er komt ook een specifieke subsidie voor een organisatie die werkt rond immaterieel erfgoed.
- De subsidies die de provincies toekenden aan regionaal ingedeelde collectiebeherende organisaties worden verdergezet via het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet.
- De cultureel-erfgoedconvenants worden gecontinueerd, maar met een scherpere focus op cultureel-erfgoedwerking en erfgoednoden. In het nieuwe decreet stromen deze door naar dienstverlenende rollen op regionaal niveau. De beleidsperiode blijft afgestemd op de lokale bestuursperiode.

Van zodra het ontwerp van decreet wordt goedgekeurd in het Vlaams Parlement, zal er in 2017 gewerkt worden aan de verdere uitrol van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet. In het voorjaar worden de uitvoeringsbesluiten uitgewerkt en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Eind 2017 kunnen er aanvragen ingediend worden op het nieuwe decreet voor de werkingssubsidies voor de erfgoedronde 2019-2023.

In het kader van de uitrol van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet zal ik tegen 1 april 2017 ook een strategische visienota Cultureel Erfgoed voorleggen aan het Vlaams Parlement. Deze visienota zal richtinggevend zijn voor de erfgoedronde 2019-2023, en is tegelijk een concretisering van de principes in zowel de conceptnota Cultureel Erfgoed als in de beleidsnota en beleidsbrief Cultuur.

Naast het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet worden, in navolging van de conceptnota, nog een aantal andere instrumenten herwerkt of worden er nieuwe instrumenten ontwikkeld. Zo komt er bijvoorbeeld een actualisering van het immaterieel cultureel-erfgoedbeleid en worden er impulssubsidies opgestart voor collectiewaardering. Ook de acties rond topstukken kaderen binnen de beleidslijnen van de conceptnota.

7.1. OD 1 Een meer collectiegericht ondersteuningsbeleid voeren en een gerichte uitbouw en beter beheer van de 'Collectie Vlaanderen'

Beleidsrealisaties 2016

Ik gaf mijn administratie de opdracht om de regie te voeren over de ontwikkeling van het dienstverlenende cultureel-erfgoedveld. Het voorontwerp van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet voorziet in de ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties die een dienstverlenende rol op landelijk niveau opnemen. In het participatieve traject naar aanleiding van de conceptnota werd door de sector de vraag gesteld naar een regisseur voor de verdere uitbouw van het dienstverlenende cultureel-erfgoednetwerk. De regie-oefening beoogt om, conform de principes van de beleidsnota Cultuur en de conceptnota Cultureel Erfgoed, een inhoudelijke en financiële versnippering te vermijden en de slagkracht van het veld te vergroten. Weliswaar zal deze oefening rekening houden met de ontwikkelingen in het veld en bottom-up initiatieven.

Het traject is gestart in de zomer van 2016 en loopt tot begin 2017. Cultureel-erfgoedorganisaties worden bevraagd over de door hen geambieerde of verzekerde dienstverlening in het veld. De resultaten van deze bevraging dienen als basis voor gesprekken met de betrokken organisaties. Waar mogelijk zal aangestuurd worden op afstemming, samenwerking en krachtenbundeling. Het staat de organisaties echter vrij de resultaten van de gesprekken al dan niet in hun subsidieaanvraag te verwerken. Dit traject is géén voorafname op een subsidiebeslissing, maar de resultaten ervan kunnen de beleidsbeslissingen wel mee onderbouwen.

Binnen de VKC, het samenwerkingsverband tussen het Groeningemuseum Brugge, het Museum voor Schone Kunsten Gent en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), werd er verder gewerkt aan het afstemmen van de collectieplannen. Daarnaast werd binnen CAHF, het samenwerkingsverband tussen het Middelheimmuseum, het SMAK, het M HKA en Mu.Zee, gestart met de coördinatie van de opmaak van een nieuw collectiebeleidsplan voor het Middelheimmuseum, dat als best practice kan dienen voor de andere partnermusea. CAHF werkte in 2016 ook aan een bruikleenovereenkomst die de mobiliteit van de collecties tussen de partnermusea vergemakkelijkt.

Samenwerking en collectiewaardering zijn belangrijke thema's in de conceptnota. In het voorjaar 2016 gaf ik de opdracht aan Idea Consult om via een kortlopend onderzoek¹² bouwstenen aan te reiken voor het ondersteunen van organisatieoverschrijdende samenwerking rond cultureel-erfgoedwerking. Daarnaast is er binnen het steunpunt FARO een werkgroep rond collectiewaardering opgestart die de kennis over dit thema in het veld wil bundelen en verspreiden.

Het nieuwe Topstukkendecreet, met een verbrede definitie van de notie topstukken, trad eind 2015 in werking en kreeg zijn eerste implementatie in 2016.

Zo kon de in 2016 ontdekte vroege Rubenstekening, op 2 mei geveild door Veilinghuis Bernaerts, van de bescherming van het Topstukkendecreet genieten. In 2016 werd via het Topstukkenfonds de aankoop gerealiseerd van een portretstudie (olieverfschets) van de hand van de jonge Antoon van Dyck.

¹² Berckmoes, T., Verbergt, B. en Van Steen, A. (2016). Samenwerking in de cultureel-erfgoedsector. Aanbevelingen voor een ondersteuningsprogramma Erfgoednetwerken.

In 2016 werd, als onderdeel van het traject van de conceptnota 'Cultureel Erfgoed', nagedacht over de manier waarop de slagkracht van het Topstukkendecreet en het Topstukkenfonds vergroot kan worden. In overleg met de Topstukkenraad werden een aantal acties gedefinieerd tot implementatie van de in de conceptnota geformuleerde doelstellingen.

Verder werd er extra ingezet op de verwerving van hedendaagse kunst. Het budget van het M HKA voor aankopen ter versterking van de collectie werd verdubbeld naar 200.000 euro. Zoals vermeld in SD 1.1. werd ook het aankoopbeleid hedendaagse kunst in kader van het Kunstendecreet opgestart. Zoals vooropgesteld in de visienota Kunsten, gaf ik hiervoor de opdracht aan een kleine commissie van drie experts. In het najaar schreef deze commissie een nota met prioritaire aandachtspunten op basis van een contextanalyse, en stelde ze een eerste lijst van aan te kopen werken op die moet leiden tot een aankoop van 100.000 euro nog voor het einde van 2016. De aangekochte werken komen terecht in de collectie van de Vlaamse Gemeenschap en worden in bewaring gegeven van musea binnen wiens profiel de werken passen.

In het najaar wordt er een nieuwe beheersovereenkomst gesloten met het IJzertorenmemoriaal. Deze beheersovereenkomst is eveneens van toepassing op het beheer van het monument en wordt in overleg met de minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed opgesteld.

Beleidsopties 2017

In 2017 wil ik prioritair werk maken van collectiewaardering. Ik lanceer daarom een nieuw reglement dat pilootprojecten rond collectiewaardering ondersteunt. De kennis die ontwikkeld wordt binnen de werkgroep collectiewaardering van FARO zal hierdoor maximaal gevaloriseerd worden. Het reglement zal gefinancierd worden binnen het huidige budget van de cultureel-erfgoedprojecten.

Ik wil ook werk maken van de acties die binnen de conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' gedefinieerd werden ter versterking van het Topstukkenbeleid. De focus ligt daarbij op de acties die kaderen binnen het ruimere verhaal van mijn beleid inzake aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap. Ik denk hierbij onder meer aan de optimalisering van de fiscale reglementering inzake topstukken. Ik zal deze acties verder uitwerken in mijn conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap' (zie SD 2).

7.2. OD 2 Uitbouwen van een door Vlaanderen geregisseerde depotwerking in functie van een haalbaar behoud en beheer van collecties

Beleidsrealisaties 2016

Zoals beslist door de Vlaamse Regering op 26 juli 2016 zal Vlaanderen vanaf 2018 de provinciale taakstelling inzake een regionaal depotbeleid overnemen. In dit kader werd in 2016 een onderzoek opgestart met het oog op een overzicht van de depotinfrastructuur in Vlaanderen. Met FARO werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten om deze landschapstekening op te maken. Bedoeling is om meer inzicht te krijgen in de beschikbare depotinfrastructuur en de belangrijkste noden en opportuniteiten die zich op korte en middellange termijn zullen voordoen. Op basis hiervan kan een betere inschatting worden gemaakt van de belangrijkste investeringsnoden.

De Vlaamse overheid beheert een kunstcollectie van meer dan 18.000 objecten die in langdurige bruikleen zitten bij erfgoedinstellingen en openbare instellingen. Mijn administratie werkt aan een visienota over het toekomstig beheer hiervan.

Beleidsopties 2017

De transitie van de provinciale taakstelling inzake het regionaal depotbeleid naar Vlaanderen wordt in 2017 verder voorbereid. Het regionaal depotbeleid omvat: de regiefunctie en het uitstippelen van het beleid op basis van (veld)onderzoek, investeringssubsidies voor verbetering van depotinfrastructuur van cultureel-erfgoedorganisaties, depotconsulentschap en daaraan verbonden instrumenten zoals bijvoorbeeld Depotwijzer, vormingsinitiatieven en uitleenbanken, en de aggregatie- en preservatie-initiatieven (erfgoedatabanken).

Deze provinciale taakstelling zal met de nodige financiële middelen, personeelsleden en IT-infrastructuur overgeheveld worden naar de Vlaamse overheid. Ik zal in mijn beleid de provinciale inspanningen continueren en hiervoor vanuit een Vlaams cultureel-erfgoedbeleid instrumenten inzetten en acties ondernemen.

7.3. OD 3 Publieksgerichte samenwerking tussen erfgoedgemeenschappen en –instellingen actief stimuleren

Beleidsrealisaties 2016

Naast de herdenking van de Eerste Wereldoorlog (zie verder) is de jaarlijkse Erfgoeddag een belangrijke publiekstrekker. De 16^{de} editie van de Erfgoeddag handelde over het thema 'rituelen' en trok 200.000 bezoekers.

In 2016 is, in navolging van de conceptnota, gestart met de actualisering van het beleid rond Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE). Enerzijds is een actualisering van het bestaande beleidskader nodig om het aan te passen aan huidige praktijken en internationale tendensen (UNESCO). Anderzijds dringt een actualisering zich op om tegemoet te komen aan een aantal uitdagingen zoals interculturaliteit (bredere participatie van cultureel-diverse gemeenschappen). Het beleidskader en de huidige regelgeving (reglement) zullen worden aangepast. Hiertoe werd er in het najaar een traject opgezet in samenwerking met het professionele middenveld en de ICE-praktijkgemeenschappen.

Met de stad Bilzen werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het oog op de exploitatie van het SALK-project 'Bilzen Mysteries' op de site Alden Biesen en de coördinatie van de reguliere en andere activiteiten.

Beleidsopties 2017

Erfgoeddag 2017 zal in het teken staan van het thema 'Zorg'. Met dit thema wordt er zowel gefocust op de zorgsector als op de zorg voor cultureel erfgoed.

In 2017 zal het geactualiseerde beleidskader inzake ICE-beleid verder vorm krijgen en geïmplementeerd worden. In het voorontwerp van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet wordt er sterk ingezet op een integrale cultureel-erfgoedwerking met aandacht voor immaterieel en materieel cultureel erfgoed. Om deze integrale erfgoedwerking te realiseren is het nodig om de expertise-opbouw en -verspreiding inzake ICE in Vlaanderen te versterken. Het voorontwerp van decreet concretiseert dit door een organisatie te voorzien die de vijf basisfuncties voor cultureel-erfgoedwerking opneemt voor ICE en hierrond een breed netwerk uitbouwt. Daarnaast krijgt het actualiseringstraject ICE verder vorm in een aangepast reglement.

7.4. OD 4 Cultureel-erfgoedconvenants efficiënt en effectief inzetten

Beleidsrealisaties 2016

In 2016 besliste de Vlaamse Regering geen nieuwe aanvragen voor cultureel-erfgoedconvenants meer te honoreren tot een nieuwe beleidsperiode start in 2020.

Zoals eerder vermeld, worden de cultureel-erfgoedconvenants verdergezet in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet, maar krijgen zij daarbij een scherper profiel. De focus komt daarbij te liggen op dienstverlening op regionaal niveau vanuit de noden voor de zorg voor en omgang met cultureel erfgoed.

Beleidsopties 2017

Voor deze legislatuur zijn er geen aanvragen meer mogelijk voor nieuwe cultureel-erfgoedconvenants. De beslissing over de subsidies voor de volgende beleidsperiode 2020-2026, op basis van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet, ligt bij de volgende Vlaamse Regering.

7.5. OD 5 Inzetten op cultureel erfgoed als factor voor duurzame economische ontwikkeling

Beleidsrealisaties 2016

De activiteiten rond de herdenking van de Eerste Wereldoorlog werden verdergezet. Uit de gegevens van Toerisme Vlaanderen blijkt een duidelijke toeristische en economische meerwaarde.

Toerisme Vlaanderen lanceerde intussen twee subsidieoproepen voor toeristische hefboomprojecten. Thema's zijn 'Vlaamse Meesters', 'Kernattracties' en 'MICE'. Cultureel Erfgoed en Toerisme blijven hierbij belangrijke partners van elkaar. De gekozen thema's liggen mij nauw aan het hart en zijn zeer relevant binnen het cultuurbeleid. Zo sluit het thema 'Vlaamse Meesters' ook aan bij mijn beleidsdoelstellingen rond ambachten. Bij de meeste geselecteerde hefboomprojecten zijn er ook cultureel-erfgoedactoren betrokken. Ik vind het dan ook belangrijk om een aantal projecten vanuit Cultuur mee te ondersteunen.

Een belangrijk project bijvoorbeeld is het bezoekerscentrum van de Sint-Baafskathedraal met als pronkstuk het Lam Godsretabel van de gebroeders Van Eyck. Dit retabel is, naast een toeristische trekpleister, ook het absolute Vlaamse 'topstuk'. Het is dan ook cruciaal dat er een goed evenwicht gevonden wordt tussen ontsluiting enerzijds en behoud van het retabel anderzijds.

Beleidsopties 2017

Toerisme blijft een belangrijke partner voor de cultureel-erfgoedsector, zeker in het kader van de geselecteerde hefboomprojecten. Voor 2017 wordt er gestreefd naar een bestendiging van deze samenwerking en een goede afstemming tussen erfgoed en toerisme met het oog op geslaagde en duurzame projecten.

Voor wat het Lam Godsretabel betreft, is het de bedoeling om in 2017 verder overleg te plegen met de kerkfabriek, het agentschap Onroerend Erfgoed en Toerisme Vlaanderen inzake de herlokalisatie in één van de kranskapellen.

In uitvoering van de conceptnota wil ik in 2017 een traject starten in overleg met andere domeinen en actoren over mogelijke initiatieven rond 'levende menselijke schatten'. Centraal hier staan de erkenning, valorisatie en borging van meesterschap, kennis en vaardigheden die wortelen in een traditie.

7.6. OD 6 Internationale uitwisseling en netwerking op vlak van cultureel en immaterieel erfgoed stimuleren

Beleidsrealisaties 2016

Het verminderen van de verzekeringskosten voor de organisatie van grote internationale tentoonstellingen in Vlaanderen blijft een aandachtspunt. In het najaar van 2016 werd, samen met VKC en CAHF, een onderzoek opgezet naar de mogelijkheden die een stockverzekering zou kunnen bieden op dit vlak.

Ik ondersteunde de kandidatuur van Tapis Plein als lid van het *advisory body* dat de kandidaatdossiers in functie van de UNESCO-conventie voor het borgen van het ICE adviseert. Helaas werd deze kandidatuur niet weerhouden.

In de marge van de WOI-herdenkingsperiode diende ik '*Remembrance education and safeguarding the Last Post Ceremony at the Menin Gate Memorial in Ypres, City of Peace*' bij UNESCO in als Belgische nominatie voor het register van goede praktijken voor de borging van ICE (UNESCO-conventie 2003). Dit dossier wordt in 2017 behandeld.

Mijn administratie heeft in samenwerking met de andere gewesten en gemeenschappen werk gemaakt van de Belgische voorselectie voor het Europees Erfgoedlabel.

Beleidsopties 2017

In 2017 zullen de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheid van een stockverzekering geanalyseerd worden en qua risico's en performantie vergeleken worden met een indemniteitsregeling. Onder meer op basis van deze resultaten zal een beslissing genomen worden over het al dan niet invoeren van een indemniteitsregeling in Vlaanderen.

Vlaanderen speelt een internationale voortrekkersrol op het vlak van ICE. Om deze rol te kunnen blijven opnemen dient er, naast de verplichtingen van de UNESCO-conventie, blijvend ingezet te worden op internationale beleidsvorming, samenwerking en ontwikkeling. In 2017 zal de haalbaarheid van de oprichting van een Categorie II-centrum in Vlaanderen/België verder onderzocht worden (zie SD 4.3.). Dit zal ook meegenomen worden in het kader van de beslissing over de bovenbouw (zie SD 10.2.).

Ik heb de opdracht gegeven aan mijn administratie om, in samenwerking met de andere gewesten en gemeenschappen, te starten met de voorbereidingen voor het Europees Erfgoedjaar in 2018 in Vlaanderen. Het Europees Erfgoedjaar is een initiatief van de Europese Unie en een unieke kans om het erfgoed, haar betekenis en waarden bij het brede publiek bekend te maken.

SD 8 Inzetten op een dynamisch, toegankelijk en uitnodigend sociaal-cultureel, circus- en amateurkunstenveld

8.1. OD 1 Het beleidskader sociaal-cultureel volwassenenwerk aanpassen tot een stimulerend instrument voor een sector in verandering

Beleidsrealisaties 2016

Op 15 april 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk' goed. Hierin worden de accenten en de beleidslijnen uit het Regeerakkoord 2014-2019 en mijn beleidsnota 2014-2019 uitgewerkt en geconcretiseerd op basis van ideeën en suggesties uit het voorafgaande beleidstraject.

Op basis van de conceptnota wordt een voorontwerp van decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk voorbereid, dat het bestaande decreet van 4 april 2003 zal vervangen. Het nieuwe decreet moet het sociaal-cultureel volwassenenwerk, als belangrijk onderdeel van de opbouw van een democratische samenleving, de mogelijkheid bieden om soepeler in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen van onze hedendaagse samenleving. De nieuwe regelgeving wil de intrinsieke waarde van het sociaal-cultureel volwassenenwerk koesteren en de veelzijdigheid en dynamiek ervan versterken. Dit moet bijdragen tot een sterkere zichtbaarheid en profilering van de sector. In navolging van de conceptnota zal sociaal-culturele participatie worden verankerd in het decreet, waardoor ook een aantal initiatieven die tot nu toe via het Participatiedecreet werden gesubsidieerd, zich binnen de contouren van dit nieuwe decreet kunnen ontwikkelen tot sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

In de conceptnota wordt het civiel perspectief als uitgangspunt naar voor geschoven. Dat betekent dat sociaal-culturele organisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die vanuit hun missie en visie een eigen plaats innemen in het democratische proces. Ze ontwikkelen op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid praktijken die op kleine of grote schaal uitdagende of moeilijke maatschappelijke thema's aanpakken en schuiven deze naar voor op de publieke agenda.

Sociaal-culturele organisaties zullen ondersteund worden voor een sociaal-culturele werking die zich voornamelijk richt op volwassenen in hun vrije tijd.¹³ Een andere afbakening om sociaal-culturele organisaties te subsidiëren, is de finaliteit van hun werking. De werking moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de doelstelling van het decreet. Dit zal getoetst worden door visitatiecommissies en beoordelingscommissies.

Ik opteer, zoals de conceptnota illustreert, voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit:

- Organisaties bepalen zelf rond welke sociaal-culturele functies ze hun werking uitbouwen.
- Sociaal-cultureel ondernemerschap wordt mogelijk gemaakt.
- Door een dynamisch financieel kader moet de ondersteuning aan organisaties sneller bijgesteld kunnen worden. Zo kan de middenstroom beter de realiteit volgen.
- Er moet een vlottere in- en uitstroom van organisaties mogelijk zijn.

¹³ Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals huishoudelijk werk, betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.

- De nadruk komt nog meer te liggen op een kwalitatieve werking van organisaties (eerder dan een kwantitatieve benadering) en op de maatschappelijke rollen die sociaal-culturele organisaties opnemen.

Binnen dit nieuwe concept wordt zowel ruimte voorzien voor sociaal-culturele organisaties die een uitstraling en werking hebben voor Vlaanderen als voor een beperkt aantal sociaal-culturele organisaties, namelijk de huidige regionale volkshogescholen, die een werkingsgebied hebben dat zich toelegt op bepaalde en afgebakende regio's.

Beleidsopties 2017

In 2017 worden de werkzaamheden i.f.v. de realisatie van het nieuwe decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk verdergezet. In dialoog met het werkveld, bij monde van de belangenbehartiger FOV, wordt het voorontwerp van decreet verder geoperationaliseerd. Er zal ook een armoedetoets worden uitgevoerd.

Het beoordelingskader wordt verduidelijkt, zowel inhoudelijk als methodisch. Zowel voor de sociaal-culturele volwassenensector als voor de visitatie- en beoordelingscommissies zullen, met oog op een kwalitatief beleidsproces, handvaten aangereikt worden. Dynamiek inbouwen, in combinatie met garanties voor continuïteit over beleidsperiodes heen, is het belangrijkste uitgangspunt. De kern van het beoordelingskader wordt gevormd door beoordelingselementen die vertaald worden in hanteerbare beoordelingscriteria. Verder zal een transparant beoordelingssysteem worden uitgebouwd op basis waarvan visitatie- en beoordelingscommissies hun opdracht consequent kunnen uitvoeren.

Ik zal het decreet aan de Vlaamse Regering voorleggen ter principiële en definitieve goedkeuring. Van zodra het decreet wordt goedgekeurd in het Vlaams Parlement, zal er gewerkt worden aan de uitvoeringsbesluiten die dan ter goedkeuring voorgelegd zullen worden aan de Vlaamse Regering.

- 8.2. OD 2 Detecteren en valoriseren van voorbeeldwerkingen, experimenten en verenigingsvormen die een voortrekkersrol inzake diversiteit en culturele innovatie opnemen

Beleidsrealisaties 2016

In het kader van het beleidstraject Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk (zie SD 8.1.), werden via focusgroepen met organisaties die bij uitstek innovatief werken, experimenten opzetten of expertise opbouwden rond participatie, diversiteit en cultureel ondernemerschap ideeën gegenereerd voor een toekomstig beleid.

Heel specifiek inzake diversiteit is er in 2016 voor geopteerd om organisaties die een voortrekkersrol spelen of interessante experimenten opzetten, deel te laten nemen aan de focusgroep sociaal-culturele participatie. Deze focusgroep boog zich over de kernvraag hoe de participatie van alle groepen in de samenleving in het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk kan worden versterkt, met specifieke aandacht voor groepen die nu (nog) niet of minder participeren.

Beleidsopties 2017

Het is de intentie om na alle voorbereidende werkzaamheden in 2016 een voorontwerp van decreet neer te leggen in het Vlaams Parlement m.b.t. het sociaal-cultureel werk voor volwassenen.

Het decreet zal de subsidieregeling vastleggen voor de periode 2021–2025 en verder. Tevens is het de bedoeling volledige duidelijkheid te verschaffen over het traject van de visitaties van de lopende periode (2016-2020) en de wijze waarop de beoordelingscommissies zullen functioneren.

De basiselementen van de visitatie- en beoordelingsmethode zullen worden opgenomen in het voorontwerp van decreet. Een aantal andere elementen zijn voorwerp van uitvoeringsbesluit(en). Deze uitvoeringsbesluiten zullen spoedig volgen na de behandeling van het voorontwerp van decreet in het Vlaamse Parlement en moeten volledig afgerond zijn tegen het einde van 2017.

Onder die voorwaarde kan op een vlotte wijze het proces van visitatie in het eerste kwartaal van 2018 worden opgestart.

8.3. OD 3 De draagwijdte van de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal onderzoeken

Beleidsrealisaties 2016

Tien jaar na de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal rijst de vraag welke status de VGT vandaag geniet en hoe zij verder kan verankerd worden in de bestaande en toekomstige wetgeving. In 2016 werd het onderzoek naar de juridische status en mogelijkheden voor de Vlaamse Gebarentaal afgerond.

Op 1 januari 2016 ging de nieuwe overeenkomst met het Vlaams GebarentaalCentrum (VGTC) van kracht. Het VGTC zal ook de komende vier jaar inzetten op wetenschappelijk onderzoek naar en kennis en ontwikkeling van VGT.

Beleidsopties 2017

2016 was het laatste werkingsjaar van de adviescommissie VGT in haar huidige samenstelling. Na een openbare oproep voor nieuwe kandidaten in het najaar 2016 wordt de adviescommissie opnieuw samengesteld. Vanaf 1 januari 2017 werkt deze nieuw samengestelde adviescommissie aan de verankering en erkenning van de Vlaamse Gebarentaal in Vlaanderen. Samen met deze adviescommissie en op basis van de onderzoeksresultaten over de juridische status van de erkenning van VGT, werk ik een plan van aanpak uit met gewenste en noodzakelijke acties.

8.4. OD 4 Verder ontwikkelen van het circusbeleid

Beleidsrealisaties 2016

Het decreet betreffende de ondersteuning van de circuskunsten in Vlaanderen (Circusdecreet) dateert van 21 november 2008. Na acht jaar is de regelgeving niet meer volledig afgestemd op de noden van de sector. De ontwikkeling van het circusbeleid, met als doel deze jonge bloeiende sector bijkomende mogelijkheden te bieden op vlak van creatie en (internationale) spreiding en kansen op ontplooiing en professionalisering te geven, is één van mijn prioriteiten.

Ik startte daarom een traject om het decreet te wijzigen. De administratie, het Vlaams Centrum voor Circuskunsten vzw en deskundigen uit het veld leverden heel wat voorbereidend en richtinggevend werk. In een stuurgroep werd de input gebundeld. Op basis van de verzamelde gegevens werden een aantal voorstellen geformuleerd voor de invulling van een gewijzigd Circusdecreet.

Beleidsopties 2017

De in 2016 gemaakte oefeningen bevestigen het belang van een aanpassing van het Circusdecreet. In nauw overleg met de sector zal ik in 2017 de nodige wijzigingen aan het decreet doorvoeren.

De prille, nog fragiele sector van de Vlaamse circuskunsten is er de voorbije jaren in geslaagd een eigen identiteit te ontwikkelen en heeft nu nood aan mogelijkheden om zich verder te ontplooiën, te organiseren, te professionaliseren en te profileren. Met de aanpassing en optimalisering van het Circusdecreet wil ik een antwoord bieden op deze noden en ervoor zorgen dat de ondersteuningsmogelijkheden beter aansluiten bij de praktijk van het werkveld.

8.5. OD 5 Investeren in amateurkunsten als motor voor creativiteit en verbinding

Beleidsrealisaties 2016

Een van de aandachtspunten bij de laatste visitaties was een beeld krijgen van de internationale context waarin de Vlaamse amateurkunstensector zich bevindt. Hieruit blijkt dat de meeste van de amateurkunstenorganisaties actief deel uitmaken van een uitgebreid netwerk binnen (en soms zelfs buiten) Europa. Vlaanderen vervult inzake amateurkunstenbeleid een voorbeeldfunctie. Binnen veel Europese landen wordt amateurkunst louter als een lokale aangelegenheid beschouwd. Voor de bevordering van de internationale uitstraling van de Vlaamse amateurkunstenaars heb ik de adviescommissie internationale projecten de opdracht gegeven om de huidige reglementering in het najaar grondig te herbekijken.

Momenteel wordt een nieuwe beheersovereenkomst voorbereid tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten, Zinnema vzw.

Beleidsopties 2017

In 2017 start een nieuwe beleidsperiode (2017-2021) voor de amateurkunstenorganisaties. Samen met het Forum voor Amateurkunsten en de amateurkunstenorganisaties wil ik onderzoeken hoe het amateurkunstenbeleid zich verder moet ontwikkelen in een veranderende maatschappelijke context en niet in het minst in het veranderende bestuurlijk landschap. De amateurkunstensector is bij uitstek een sector waar de provincies actief en kwaliteitsvol op inzetten. Met het op til zijnde Regionaal Cultuurdecreet (zie SD 10.4.) wil ik hier een toekomstgericht perspectief bieden.

Maar ook talentmanagement, diversiteit, digitalisering en innovatie, en (her)positionering in het brede cultuurlandschap zijn aan de orde.

Verder wil ik, in samenspraak met de sector, de huidige reglementering m.b.t. de ondersteuning van internationale projecten hervormen.

In het kader van de toenadering tussen het amateur- en professioneel veld vermeldde ik in mijn vorige beleidsbrief het belang van de betrokkenheid van het DKO. Heel wat academies werken al op projectmatige basis samen met amateurkunstverenigingen. In het kader van het nieuw decreet omtrent het DKO worden de beroepscompetenties van de amateurkunstenaar in kaart gebracht en afgestemd met het DKO en het professionele kunstenaarsveld. Deze drie pijlers zijn immers communicerende vaten, en het is dan ook belangrijk dat een gemeenschappelijk begrippenkader wordt ontwikkeld. Het traject moet in de loop van 2017 worden afgerond.

8.6. OD 6 Een werkbaar, gecoördineerd hedendaags vrijwilligersbeleid uitbouwen

Beleidsrealisaties 2016

Zoals aangekondigd in het Regeerakkoord, maakt deze regering werk van een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. Zij keurde begin 2016 op voorstel van de minister-president en mezelf de conceptnota Gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid goed.

Op basis hiervan is het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) opgestart met een ambtelijke vertegenwoordiging uit verschillende beleidsdomeinen (Cultuur, Jeugd, Sport, Welzijn, Onderwijs, Kanselarij en Bestuur, Mobiliteit en Openbare werken, Armoedebestrijding, Integratie), het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en De Verenigde Verenigingen. Dit overleg resulteerde in een actieplan dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

In het najaar 2016 ging het traject van start, volgens de krijtlijnen van de conceptnota.

Beleidsopties 2017

Het traject naar een gecoördineerd vrijwilligersbeleid wordt, onder gezamenlijke coördinatie van de Minister-President en mezelf, voortgezet in de schoot van het HOV en in overleg met diverse stakeholders. In 2017 zal het HOV aan de Vlaamse Regering een eerste rapportering voorleggen over de resultaten, de voortgang van het traject en eventuele bijstellingen. Het traject loopt tot de zomer van 2017. De Vlaamse Regering zal op basis daarvan een strategische visie met betrekking tot het vrijwilligerswerk bepalen.

Naast de drie inhoudelijke assen voor dit traject (wetgeving en statuut, ondersteuning en vorming, en de aanpak van regulitis) ambieert de Vlaamse Regering vooruitgang op federaal en lokaal beleidsniveau. Zo wordt er in een interbestuurlijke werkgroep gezocht naar oplossingen voor knelpunten met betrekking tot de vrijwilligerswet en de interpretatie ervan. Op het lokale vlak wordt in samenwerking met VVSG bekeken op welke manier Vlaanderen een rol kan spelen voor het lokaal vrijwilligersbeleid door middel van promotie, sensibilisering en ondersteuning. Op Vlaams niveau werken we voort aan de uitvoering van het actieplan en wordt onderzocht op welke manier expertise en ondersteuning duurzaam en structureel kunnen worden verankerd, en hoe de dialoog over en monitoring en aanpak van overregulering kunnen worden gestructureerd.

SD 9 Heldere ambitieniveaus en duidelijke en meetbare doelstellingen stellen voor de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

9.1. OD 1 De lijst van instellingen van de Vlaamse Gemeenschap actualiseren

Beleidsrealisaties 2016

Nadat in 2015 de Vooruit in Gent en het Concertgebouw in Brugge officieel werden erkend als kunstinstelling, werden in 2016 de beleidsplannen voor de periode 2017-2021 van alle 7 kunstinstellingen beoordeeld. Deze beoordeling door internationale visitatiecommissies wordt als leidraad gebruikt bij de opmaak van de beheersovereenkomsten 2017-2021.

Zoals vermeld, besliste de Vlaamse Regering op basis van deze beoordeling tot een verhoging van de jaarlijkse werkingsmiddelen voor de 7 organisaties met 2,3 miljoen euro voor de periode 2017-2021. Hier kwam in september nog 2,1 miljoen euro bovenop voor infrastructuur en extra opdrachten.

Ik reken op de kunstinstellingen om elk vanuit hun discipline en met hun sterkte de Vlaamse cultuursector nationaal en internationaal verder op de kaart te zetten. Ik vraag hen ook om samen te werken met het ruime veld, om beginnende kunstenaars en jonge organisaties en initiatieven onder hun vleugels te nemen, hun expertise met hen delen en hen ten gepaste tijde een podium te geven. De extra financiering voor deze kunstinstellingen komt zo ook het hele veld ten goede.

In het kader van het traject rond de samenwerking tussen de drie grote orkesten werd begin maart 2016 een externe studie opgeleverd over de uitdagingen en mogelijkheden van verdere afstemming tussen de orkesten. Een aantal elementen uit deze studie zullen worden meegenomen in de beheersovereenkomsten met de orkesten voor de periode 2017-2021.

Beleidsopties 2017

De verwachtingen die ik heb van de kunstinstellingen zullen in het najaar van 2016 in de beheersovereenkomsten in concrete doelstellingen worden omgezet. Voor Kunsthuis, Brussels Philharmonic en deFilharmonie zal er dus een traject worden opgenomen over de verdere uitwerking van de samenwerking tussen de orkesten met een duidelijk stappenplan. Het is mijn bedoeling om deze belangrijke oefening te laten begeleiden door een transitimanager.

Bovendien werk ik een bijkomende taakstelling uit voor Brussels Philharmonic, ingegeven door de acute problematiek van de jeugdorkesten verspreid over heel Vlaanderen en de moeilijke doorstroom van jonge muzikanten naar het professionele circuit.

Voor het Kunsthuis zal er in 2017 een voorstudie over het operagebouw in Gent worden opgestart, met als doel een volledig beeld te krijgen van wat nodig is om dit gebouw op lange termijn duurzaam te kunnen blijven gebruiken. Ook de vertaling van de afspraken rond de nieuwe Koningin Elisabethzaal, naar aanleiding van de verhuis van deFilharmonie hiernaartoe, zullen worden verankerd in de beheersovereenkomst. Hierbij hoort tevens de programmering van andere dan de eigen concerten in de Elisabethzaal in samenspraak met deSingel.

9.2. OD 2 Het KMSKA en het M HKA uitbouwen als expertisecentra en motoren voor een inhaalbeweging in het Vlaamse erfgoed- en museumveld

Beleidsrealisaties 2016

In 2016 werkten het KMSKA en M HKA aan een nieuwe toekomstvisie. Daarbij kregen ze de opdracht ook na te denken over zowel een intensifiëring van de onderlinge afstemming en samenwerking van de back office-functies als over de afstemming van hun collectievorming en -werking. Tegelijk wordt ook de rol van beide musea voor en in het cultureel-erfgoedveld en voor en in de samenleving geëxpliciteerd.

Op basis van deze toekomstvisies werd in het najaar van 2016 de aanzet gegeven voor een beleidskader dat toelaat de rol en positionering van het M HKA en KMSKA, als instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, scherp te stellen in afstemming met andere kunstmusea.

Beleidsopties 2017

In 2017 zal ik het beleidskader voor KMSKA en M HKA verder uitwerken. Een nauwe afstemming en samenwerking tussen beide instellingen, inzake back office en collectiebeleid, worden hierbij vooropgesteld. De musea zijn geografisch zeer dicht bij elkaar gelegen en delen een complementaire geschiedenis van collectievorming. Op het vlak van collectie- en tentoonstellingsbeleid is de samenwerking tussen M HKA en KMSKA eerder incidenteel dan structureel. Eén van de doelstellingen van het beleidskader is dan ook het versterken van de structurele samenwerking.

Hierbij ga ik ervan uit dat het eigen collectiebeheer van beide instellingen vertrekt vanuit de collectie zoals die nu samengesteld is. Voor wat betreft het toekomstig verzamelbeleid stel ik eind jaren '60 als scheidingslijn tussen M HKA en KMSKA voorop. Indien er zich schenkingen of bijzondere, punctuele versterkingen van collectiekernen aandienen, kunnen beide musea wel werken van respectievelijk na of voor die periode verwerven. Wat hun presentatie- en tentoonstellingsbeleid betreft, vind ik het belangrijk dat ze zich vrij met sporen naar het heden en het verleden toe kunnen bewegen.

Daarnaast zie ik een rol voor beide musea als basisinstrumenten in het beheer van de kunstcollectie van de Vlaamse Gemeenschap, dit op basis van een duidelijk waarderingskader. Ik verwacht dat beide instellingen meespelen op internationaal niveau, nauw samenwerken met een netwerk van nationale en internationale museale- en andere partners, en dat ze fungeren als broedplaatsen en ontmoetingsplekken voor creatief talent van alle leeftijden (cf. hun gezamenlijke doe- en denktank Jongbloed!).

Wat het M HKA betreft, is het mijn ambitie om deze instelling verder te laten uitgroeien tot een volwaardig Vlaams hedendaags kunstmuseum met internationale ambitie gevestigd in Antwerpen, met zowel een permanente collectiepresentatie van sleutelwerken als een tijdelijke exporimte. Verder beschouw ik het M HKA ook nog steeds als kerninstrument voor beeldende kunstarchieven en kunstenaarsestates. Ik zal mijn administratie de opdracht geven om tegen het voorjaar van 2017, in uitvoering van het addendum bij de beheersovereenkomst en in nauw overleg met het M HKA en relevante stakeholders, een toekomstvisie uit te werken. Op deze manier kan het M HKA zijn rol als internationale ambassadeur van de Vlaamse hedendaagse kunst waarmaken.

Het infrastructuurtraject, dat ik in het najaar van 2016 heb opgestart, zal hiertoe bijdragen (zie SD 3.1.).

Van het KMSKA verwacht ik dat het met zijn collectie op een hedendaagse manier kan aantonen hoe de eeuwenlange traditie van de beeldcultuur actueel en relevant blijft. Het staat als open huis midden in de samenleving en vormt het geheugen van en voor die samenleving. Het museum garandeert de kwaliteit van zijn collecties naar de toekomst toe, door een duurzaam collectiebeheer met nadruk op conservatie en restauratie. Door naast de harde infrastructuurkant van het museum ook te investeren in de inrichting van het museum en o.a. een wetenschappelijk restauratieatelier, wil ik deze doelstelling ook mee helpen realiseren.

In het kader van de interne staatshervorming is het KMSKA ook gevraagd het voortouw te nemen in het verdiepen van de inhoudelijke samenwerking met de musea die worden toegevoegd aan de Vlaamse overheid.

Tot slot, wil ik samen met het KMSKA in 2017 werk maken van een aangepaste positionering en rechtsvorm van het museum, dit als basis voor een duurzaam organisatiemodel voor een hedendaags en toekomstgericht museumbedrijf dat cultureel ondernemerschap in de praktijk weet te brengen.

SD 10 Naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en -instrumenten evolueren**10.1. OD 1 Intekenen op de Vlaamse toegevoegde waarde ten aanzien van lokaal cultuurbeleid***Beleidsrealisaties 2016*

In 2016 werden de middelen voor de subsidiëring van de cultuurcentra, bibliotheken en het gemeentelijk cultuurbeleid overgeheveld naar het Gemeentefonds. Dit was een gevolg van het decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van lokale besturen.

Voor een aantal gemeenten die in het verleden een inspanning hadden geleverd voor de opstart van hun lokaal cultuurbeleid, maar die op het moment van intekening op de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid in 2014 nog niet voldeden aan de voorwaarden, was de overheveling een nadelige zaak. Daarom heb ik aan mijn administratie de opdracht gegeven om hiervoor een oplossing uit te werken. Dit resulteerde in een decreetbepaling die toelaat dat de Vlaamse Regering de dossiers van gemeenten die in 2014 intekenden op de Vlaamse beleidsprioriteiten 1 en 3 voor het lokaal cultuurbeleid, waarvan de intekening niet resulteerde in een subsidiëring, opnieuw zal beoordelen volgens het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid. Op basis van de situatie op 15 januari 2017 kan de Vlaamse Regering beslissen dat deze gemeenten alsnog aanspraak maken op subsidiëring.

Naar aanleiding van de conclusies van de 'commissie decentralisatie', die onderzocht op welke terreinen de autonomie van de lokale besturen nog kan verhoogd worden, werd het project lokale monitoring opgestart (zie 10.3.).

Beleidsopties 2017

In het voorjaar van 2017 zal mijn administratie, op basis van een aangepast regelgevend kader, de dossiers van gemeenten die eerder hadden ingetekend op de Vlaamse Beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid en de Vlaamse beleidsprioriteiten voor cultuurcentra opnieuw evalueren. In de loop van 2017 zal de Vlaamse Regering hierover een beslissing nemen.

Naar analogie met de overheveling van de middelen voor het lokaal cultuurbeleid naar het Gemeentefonds zal ik ook voor de Brusselse gemeenten onderzoeken of de middelen voor het lokaal cultuurbeleid kunnen worden toegevoegd aan de dotatie die wordt gegeven aan de VGC.

10.2. OD 2 Rol van de bovenbouw en van de koepels herdefiniëren en wegwerken van overlappingsen*Beleidsrealisaties 2016*

Zoals aangekondigd in mijn vorige beleidsbrief, zouden de rol en kerntaken van de bovenbouw in 2016 geëvalueerd en geoptimaliseerd worden.

Dit intermediaire veld is de afgelopen decennia ontstaan en vormt het resultaat van zowel organische ontwikkelingen van onderuit, waarbij professionele actoren zich groepeerden om tegemoet te komen aan gedeelde noden binnen hun sector of werkteerrein, als beslissingen op beleidsniveau die een antwoord wilden bieden aan maatschappelijke kwesties. Dit heeft gezorgd voor een rijk, maar onoverzichtelijk kleurenpalet van organisaties, die al dan niet gelijkaardige taken opnemen en waarbij de onderlinge afstemming wel eens ontbreekt. Het is de

bedoeling om nu helderheid te scheppen in deze organisaties en hun taakstellingen. Mijn administratie schreef tijdens de zomer van 2016 een intern werkdocument m.b.t. de bovenbouw oefening met een aantal vaststellingen en mogelijke richtingwijzers voor de toekomst, dit als basis voor verdere gedachtewisseling en overleg.

Momenteel wordt de analyse verder gezet die moet leiden tot een concrete planning en inhoudelijke invulling van de 'bovenbouw-structuren'. Deze planning moet concreet zijn tegen het einde van dit kalenderjaar. Aan het geïntegreerd film- en letterenbeleid wordt in de bovenbouw oefening niet geraakt. Het VAF en VFL zullen in deze oefening dan ook niet meegenomen worden.

Beleidsopties 2017

De bovenbouw oefening zal ten volle actueel worden in 2017. Op basis van de uitgewerkte beleidsopties zal afgewogen worden of we gaan werken met een zgn. 'bovenbouw-decreet' of dit eerder gaan inpassen in de respectievelijke decreten. Momenteel is dit geen uitgemaakte zaak.

Voorlopig werden de nodige maatregelen genomen, zodat het lopende model kan verder functioneren qua subsidiering tot 31 december 2017.

In een eerste fase zal in het eerste kwartaal van 2017 overleg gepleegd worden met de steunpunten en belangenbehartigers. Voor 31 december 2017 moet het decretale werk zijn afgerond.

10.3. OD 3 Monitoring, gegevensregistratie en -analyse verder uitbouwen

Beleidsrealisaties 2016

Het project lokale monitoring – een samenwerking tussen het Departement CJM, Sport Vlaanderen en de VVSG – werd in december 2015 gelanceerd en kreeg in 2016 volle uitwerking. In het voorjaar van 2016 gingen drie werkgroepen, samengesteld uit experts uit landelijke organisaties en lokale beleidsmakers en cultuur- jeugd- en sportwerkers, aan de slag om tot een afbakening te komen van nuttige en haalbare indicatoren.

In opvolging van de wetenschappelijke steunpunten, waarvan de termijn eind 2015 afliep, werd alles in het werk gesteld om de opgebouwde kennis te kunnen vrijwaren. Een oproep naar alle wetenschappelijke instellingen werd gelanceerd om een nieuw Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie op te richten. Een overeenkomst met het nieuwe kenniscentrum werd in de eerste helft van 2016 afgesloten. Met dit kenniscentrum blijven de kennisopbouw en het onderzoek naar participatie gewaarborgd. Ook het jeugdonderzoek blijft gewaarborgd via de continuering van het Jeugdonderzoeksplatform.

In 2016 werden het onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullende financiering voor de culturele sector (zie SD 2.3) en het onderzoek naar een model voor een Vlaamse Satellietrekening voor Cultuur (zie SD 2.1.) opgeleverd. Met de satellietrekening willen we, conform de Europese ambitie, via een eenduidig stelsel van statistieken een gerichte en vergelijkbare monitoring en (internationale) benchmarking van de culturele en creatieve sector mogelijk maken.

Daarnaast gaf ik ook, samen met het Kunstenpunt en ook het Kunstenloket, VAF en VFL, de opdracht voor een onderzoek naar de socio-economische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen (zie SD 2.1.). Deze studie werd in het najaar van 2016 opgeleverd.

Sisca (het registratiesysteem voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en amateurkunsten) was operationeel op 1 januari 2016. In de eerste weken van 2016 werden voor alle organisaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de amateurkunsten infosessies georganiseerd, waarna die organisaties aan de slag konden om voor het eerst hun werkingsgegevens in te voeren in de applicatie.

De openbare bibliotheken en de cultuurcentra in Vlaanderen en Brussel reiken mijn administratie al enkele jaren heel wat informatie aan over hun werking. Vanaf dit jaar zijn die gegevens te bekijken op www.kennisportaalccenbib.be.

Beleidsopties 2017

Op basis van het inhoudelijke werk in 2016 om tot een afbakening en definiëring van indicatoren te komen van de lokale monitoring zal in 2017 de technische en praktische vertaling gebeuren om de dataverzameling en de ontsluiting van data mogelijk te maken. In de eerste helft van 2017 zal een tool voor de bevraging van lokale data gelanceerd worden. Begin 2018 zullen alle beschikbare data in het kader van lokale monitoring via een webtool ontsloten worden met maximale aandacht voor toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.

De gegevens uit Sisca worden in de loop van 2017 ontsloten (website, publicaties, tools...) om het beleid te onderbouwen en om de zichtbaarheid van de sector te verhogen. In overleg met de sectorale instellingen (FOV, Socius en Forum voor Amateurkunsten) werd een plan van aanpak uitgebouwd voor de mogelijke vormen van ontsluiting. Een eerste vorm van ontsluiting werd gerealiseerd door alle organisaties en hun afdelingen op kaart raadpleegbaar te maken op www.geopunt.be. De terugkoppeling van alle gegevens zal via verschillende instrumenten worden uitgebouwd, waardoor zowel de sector in zijn geheel, de individuele organisaties als de Vlaamse overheid de informatie zullen kunnen gebruiken binnen hun wensen en noden.

10.4. OD 4 Werk maken van de interne staatshervorming en de overheveling van de taken en bevoegdheden van de provincies

Beleidsrealisaties 2016

Het project van de afslanking van de provinciale bevoegdheden heeft sinds het Regeerakkoord al een lang traject afgelegd. De eerste stap was de opmaak van inventarissen met de provinciale persoonsgebonden bevoegdheden. Deze bevoegdheden betreffen enerzijds het beheer van een aantal instellingen, zoals musea en erfgoedbibliotheken, en anderzijds de uitvoering van allerhande reglementen die ondersteuning bieden aan een breed gamma van culturele initiatieven.

Na oplevering van deze inventarissen hebben mijn kabinet en de administratie deze inventarissen besproken met de bevoegde gedeputeerden en hun administraties. Daarnaast hebben mijn kabinet en administratie gesprekken gevoerd met de sectoren en de belangenbehartigers teneinde het volledige veld in kaart te kunnen brengen.

Op basis van de inventarissen en de gevoerde gesprekken heb ik aan mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur een eerste voorstel overgemaakt met betrekking tot de toewijzing van de persoonsgebonden provinciale taken. Op 17 juli 2015 nam de Vlaamse Regering hiervan akte. Op deze basis heb ik gesprekken gevoerd met de lokale besturen die een provinciale instelling op hun grondgebied hadden met de vraag om deze instelling al dan niet over te nemen.

Deze gesprekken hebben geresulteerd in een definitieve lijst van toewijzing, als bijlage bij het decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies. Deze lijst werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 juli 2016 en bepaalt welke instellingen zullen worden overgedragen naar de Vlaamse overheid en welke naar de steden en gemeenten. Daarnaast worden ook de provinciale taken en bevoegdheden overgenomen door de Vlaamse overheid.

Beleidsopties 2017

In 2017 zal ik de overdracht van de persoonsgebonden taken verder voorbereiden, opdat de overdracht op 1 januari 2018 vlot kan gebeuren. Binnen de administratie werd een projectleider aangesteld die het project zal coördineren, in samenwerking met een stuurgroep, waarin mijn kabinet, de administratie en externe experts vertegenwoordigd zijn.

Het project behelst verschillende deelaspecten, waarvoor aparte werkgroepen zullen worden opgericht. Het betreft hierbij onder meer de overdrachten van personeel, infrastructuur en instellingen.

Daarnaast zal ik werk maken van een Regionaal Cultuurdecreet dat provinciale taken en bevoegdheden moet omvatten. Dit decreet zal opgesteld worden in nauwe samenwerking met de sector. De inhoudelijke krachtlijnen zijn onder meer het ondersteunen en implementeren van een streekgerichte bibliotheekwerking, het uitwerken van een regiogericht kunst- en erfgoedbeleid en het ondersteunen van bovenlokale en regiogerichte semiprofessionele initiatieven en organisaties.

III. BIJLAGE 1: KOPPELING MET DE BEGROTING

Doelstelling	Begrotingsartikel
SD 1 Een duurzaam en geïntegreerd kunstenbeleid op lange termijn	HB0-1HEI2AE-WT HB0-1HEI2AF-WT HB0-1HEI2AG-WT HB0-1HEI2AI-WT HB0-1HEI2AK-WT HB0-1HEI2AN-IS HB0-1HEI2AP-IS HB0-1HEI2AU-IS HB0-1HEI2AV-IS HB0-1HEI2AW-IS HB0-1HEI4AJ-WT HB0-1HCI2AE-WT
OD 1 Strategische visienota kunsten uitwerken met duidelijke prioriteiten en keuzes	
OD 2 Een dynamische invulling geven aan het nieuwe Kunstendecreet en de versnippering aanpakken	
OD 3 Positie van de kunstenaar duurzaam versterken met aandacht voor jong talent	
OD 4 Een dynamisch ondersteuningsbeleid voeren met voldoende ruimte voor projecten en vernieuwing en een evenwicht tussen productie en presentatie	
OD 5 Een geïntegreerd letterenbeleid	HB0-1HEI2AX-IS
OD 6 Een geïntegreerd filmbeleid	HB0-1HEI2BA-IS HB0-1HEI2BA-WT
SD 2 Ondernemerschap, alternatieve financieringsvormen en professionalisering in de culturele sector stimuleren.	
OD 1 Aandacht voor de economische waarde van cultuur	HB0-1HEI2BB-WT HB0-1HCX2AF-WT HB0-1HCI2AJ-WT
OD 2 Samenwerkingsverbanden stimuleren binnen en buiten de culturele sector	HB0-1HEI2BB-WT HB0-1HEI2AG-WT HB0-1HEI2AI-WT HB0-1HEI2AK-WT HB0-1HEI2AT-IS HB0-1HEI2AV-IS HB0-1HEI2AU-IS HB0-1HEI2AW-IS

OD 3 Alternatieve, private financieringsvormen exploreren en implementeren	HB0-1HEI2BB-WT HB0-1HEI2AF-WT HB0-1HEI4AJ-WT HB0-1HEI5AY-IS HB0-1HEI2AG-WT
OD 4 Cultural Governance als hefboom tot professionalisering van organisaties en bestuursorganen inzetten	HB0-1HEI2BB-WT HB0-1HDI2AC-WT
OD 5 Het opdrachtgeverschap voor kunst in de publieke ruimte professionaliseren	HB0-1HCI2AG-WT
SD 3 Investeren in culturele infrastructuur	
OD 1 Investeren in cultuurpatrimonium in overleg met andere beleidsdomeinen en lokale overheden	HB0-1HCI5AY-IS
OD 2 Een inhaalbeweging maken op het vlak van het preventief onderhoud van de bestaande accommodaties	HB0-1HCI5AY-IS HB0-1HEI2AN-IS HB0-1HDI2AE-WT
OD 3 Ontwikkelen van een ondersteunend beleid voor innovatieve culturele infrastructuur	HB0-1HDI2AE-WT
SD 4 Inzetten op een duurzaam internationaal cultuurbeleid als speerpunt	HB0-1HEI2AB-WT HB0-1HEI2AC-WT HB0-1HEI2AE-WT HB0-1HEI2AF-WT HB0-1HEI2AG-WT HB0-1HEI2AK-WT HB0-1HCI2AE-WT HB0-1HEI2AI-WT HB0-1HEI2AT-IS HB0-1HEI2AU-IS HB0-1HEI2AV-IS HB0-1HEI2AW-IS
OD 1 Vlaanderen positioneren als draaischijf voor talent en expertise van wereldniveau	HB0-1HCI2AE-WT
OD 2 Onderhouden van culturele banden met prioritaire partners	HB0-1HCI2AE-WT HB0-1HEI2AX-IS
OD 3 Maximaliseren van de dialoog tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau	HB0-1HCI2AE-WT HB0-1HCI4AE-WT
OD 4 Ontsluiten van internationale financieringskanalen	HB0-1HCI2AE-WT
SD 5 Het realiseren van culturele en	

maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op e-cultuur en digitalisering als integraal onderdeel van de culturele praktijk		
	OD 1 Prioriteit maken van een duurzame, digitale bewaring, ontsluiting en toegankelijkheid	HB0-1HEI2BC-WT HB0-1HDI2AH-WT HB0-1HEI2AC-WT
	OD 2 Impulsen geven aan constante innovatie	HB0-1HEI2BC-WT
	OD 3 Integrale digitale uitbouw van een lokaal cultuurbeleid als bijdrage tot e-inclusie in een vernieuwd samenspel tussen Vlaanderen en het lokale niveau	HB0-1HDI2AH-WT
	OD 4 Stimuleren van nieuwe productie- en distributiemodellen die inspelen op de digitale realiteit	HB0-1HEI2BC-WT
SD 6 Leren door te participeren en participeren door te leren in een superdiverse samenleving		
	OD 1 Vanuit een integrale visie op cultuureducatie en cultuurparticipatie de beleidsinstrumenten optimaliseren op basis van en door implementatie van relevante onderzoeksresultaten en conceptnota's	HB0-1HDI2AE-WT HB0-1HEI2AA-WT HB0-1HDX2AE-WT HB0-1HDI2AI-WT
	OD 2 Verdere uitbouw van de culturele opdracht van de mediasector en de publieke omroep	HB0-1HEI2AV-IS
	OD 3 Inzetten op levenslang en levensbreed leren en bewaken van de aansluiting van de cultuursectoren bij de Vlaamse Kwalificatiestructuur en het EVC-beleid	HB0-1HDI2AI-WT HB0-1HDI2AC-WT HB0-1HDI2AH-WT
	OD 4 Investeren in de relatie met het onderwijs als bevoorrechte samenwerkingspartner	HB0-1HDI2AE-WT HB0-1HDI2AI-WT
SD 7 Een langetermijnvisie ontwikkelen inzake de zorg voor en ontsluiting van cultureel-erfgoed in en voor Vlaanderen		HB0-1HEI2AA-WT HB0-1HEI2AB-WT HB0-1HEI2AD-WT HB0-1HEI2AC-WT HB0-1HEI2AQ-IS HB0-1HEI2AR-IS HB0-1HEI2AS-IS HB0-1HEI2AT-IS HB0-1HEI5AY-IS
	OD 1 Een meer collectiegericht ondersteuningsbeleid voeren en een	HB0-1HEI2AA-WT HB0-1HEI2AC-WT

	gerichte uitbouw en beter beheer van de 'Collectie Vlaanderen'	HB0-1HEI5AY-IS HB0-1HEI2AB-WT
	OD 2 Uitbouwen van een door Vlaanderen geregisseerde depotwerking in functie van een haalbaar behoud en beheer van collecties	HB0-1HEI2AC-WT
	OD 3 Publieksgerichte samenwerking tussen erfgoedgemeenschappen en -instellingen actief stimuleren	HB0-1HEI2AC-WT HB0-1HEI2AQ-IS HB0-1HEI2AS-IS
	OD 4 Efficiënte en effectieve inzet van cultureel-erfgoedconvenants	HB0-1HEI2AC-WT
	OD 5 Inzetten op cultureel erfgoed als factor voor duurzame economische ontwikkeling	HB0-1HEI2AC-WT
	OD 6 Internationale uitwisseling en netwerking op vlak van cultureel en immaterieel erfgoed stimuleren	HB0-1HEI2AA-WT HB0-1HEI2AB-WT HB0-1HEI2AC-WT HB0-1HCI2AE-WT
	SD 8 Inzetten op een dynamisch, toegankelijk en uitnodigend sociaal-cultureel, circus- en amateurkunstenveld	
	OD 1 Aanpassing van het beleidskader sociaal-cultureel volwassenenwerk tot een stimulerend instrument voor een sector in verandering	HB0-1HDI2AC-WT
	OD 2 Detecteren en valoriseren van voorbeeldwerkingen, experimenten en verenigingsvormen die een voortrekkersrol inzake diversiteit en culturele innovatie opnemen	HB0-1HDI2AC-WT
	OD 3 Onderzoek naar de draagwijdte van de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal	HB0-1HDI2AD-WT
	OD 4 Verder ontwikkelen van het circusbeleid	HB0-1HDI2AF-WT
	OD 5 Investeren in amateurkunsten als motor voor creativiteit en verbinding	HB0-1HDI2AB-WT
	OD 6 Een werkbaar, gecoördineerd hedendaags vrijwilligersbeleid uitbouwen	HB0-1HDI2AE-WT
	SD 9 Heldere ambitieniveaus en duidelijke meetbare doelstellingen voor de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap	

	OD 1 Naar een actualisering van de lijst van instellingen van de Vlaamse Gemeenschap	HB0-1HEI2AI-WT HB0-1HEI2AN-IS HB0-1HEI2AU-IS HB0-1HEI2AV-IS HB0-HEI2AW-IS
	OD 2 Het KMSKA en het M HKA als expertisecentra en motoren voor een inhaalbeweging in het Vlaamse erfgoed- en museumveld	HB0-1HEI2AR-IS HB0-1HEI2AT-IS
	SD 10 Naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en – instrumenten	
	OD 1 Intekenen op de Vlaamse toegevoegde waarde ten aanzien van het lokaal cultuurbeleid	HB0-1HDI2AH-WT
	OD 2 Rol van de bovenbouw en van de koepels herdefiniëren en wegwerken van overlappingsen	
	OD 3 Monitoring, gegevensregistratie en -analyse verder uitbouwen	HB0-1HCI2AH-WT HB0-1HDI2AC-WT HB0-1HDI2AB-WT HB0-1HDI2AH-WT
	OD 4 Werk maken van de interne staatshervorming en de overheveling van de taken en bevoegdheden van de provincies	

IV. BIJLAGE 2: REGELGEVINGSAGENDA

SD1 - Een duurzaam en geïntegreerd kunstenbeleid voeren op lange termijn

REGELGEVINGSPROJECTEN

BVR houdende de nadere bepaling van de principes van goed bestuur in het kader van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

BVR werd definitief goedgekeurd op 4/12/15; publicatie in het Belgisch Staatsblad op 30/12/15.

SD2 - Ondernemerschap, alternatieve financieringsvormen en professionalisering in de culturele sector stimuleren

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet tot in betaling geven van cultuurgoederen om te voldoen aan successierechten

SD6 - Stimuleren en ondersteunen van 'leren door te participeren' en 'participeren door te leren' in een superdiverse samenleving

REGELGEVINGSPROJECTEN

Participatiedecreet/Decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Na de 1^{ste} principiële goedkeuring van het nieuwe decreet SCW wordt nagegaan of en waar het Participatiedecreet moet worden aangepast.

SD7 - Een langetermijnvisie ontwikkelen inzake de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed in en voor Vlaanderen

REGELGEVINGSPROJECTEN

Uitvoeringsbesluit Topstukkendecreet

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

BVR tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen en het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 ter uitvoering van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang werd definitief goedgekeurd op 11 september 2015; publicatie in het Belgisch Staatsblad op 15/10/15.

Cultureel Erfgoeddecreet/Decreet betreffende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering op 15/7/2016.

Tweede principiële goedkeuring door Vlaamse Regering op 7/10/2016.

[Decreet indemniteit tijdelijke bruiklenen](#)

[Decreet tot voorwaardelijke vrijstelling van successierechten voor topstukken](#)

[Decreet tot wijziging van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 en het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap | decreet tot wijziging van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 en het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap](#)

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet werd definitief goedgekeurd op 20/11/15; publicatie in het Belgisch Staatsblad op 9/12/2015.

SD8 - Inzetten op een dynamisch, toegankelijk en uitnodigend sociaal-cultureel, circus- en amateurkunstenveld

REGELGEVINGSPROJECTEN

[Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk | Decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk](#)

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Decreet is in voorbereiding; eerste principiële goedkeuring is voorzien voor tweede helft 2016.

[Decreet Vlaamse Gebarentaal | Decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal](#)

[Circusdecreet | Decreet betreffende ondersteuning van de Circuskunsten in Vlaanderen](#)

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Aangepast decreet is in voorbereiding.

SD10 - Naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en -instrumenten evolueren

REGELGEVINGSPROJECTEN

[Decreet houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd](#)

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Decreet is in voorbereiding.

[Decreet houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd en Brussel](#)

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet werd definitief goedgekeurd op 20/05/2016; publicatie in het Belgisch Staatsblad op 29/06/2016.

**V. BIJLAGE 3: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD
GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS
PARLEMENT TIJDENS DE LOPENDE LEGISLATUUR**

Motie tot besluit van het op 15 juni 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de door de Vlaamse Regering voorgestelde hervorming van de provincies

Zie SD 10 – OD 4

Voorstel van resolutie betreffende de prioriteiten in het Fonds Culturele Infrastructuur

Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het verlenen van investeringssubsidies voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang wordt aangepast vanaf 2017. Een belangrijke prioriteit binnen dit nieuwe FoCI-reglement zijn maatregelen voor duurzame culturele infrastructuur. Deze maatregelen hebben tot doel energiebesparingen door te voeren en de CO² te reduceren. Deze maatregelen zullen deels gefinancierd worden uit het Fonds Culturele Infrastructuur en de kortetermijnmaatregelen via middelen van het Vlaams Klimaatfonds.

VI. BIJLAGE 4: INHOUDELIJKE RAPPORTERING OVER DE OPVOLGING VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF

1. Het is aangewezen dat de minister de behoeften inzake uitbouw en renovatie van bovenlokale culturele en jeugdinfrastructuur planmatig laat onderzoeken, zowel voor de private als voor de overheidsinfrastructuur. Op basis van de vastgestelde behoeften moet de minister een gefundeerde langetermijnvisie voor de infrastructuur formuleren en vervolgens concretiseren in een meerjarenplan dat doelstellingen koppelt aan timing en budget.

Een onderzoek naar de (behoeften aan) bovenlokale culturele infrastructuur in Vlaanderen startte op 1 september 2015. Het onderzoek gebeurde op basis van de ontvangen aanvragen: subsidieaanvragen voor werkingssubsidies en de aanvragen investeringssubsidies die bij FoCI ingediend worden (Jeugd, SCW en Kunsten).

De administratie is daarnaast ook bezig om de investeringen en onderhoudskosten van de overheidsinfrastructuur tijdens de laatste vijf jaar in kaart te brengen. Eenmaal deze oefening achter de rug kan een langetermijnvisie uitgewerkt worden.

2. De minister moet het Vlaams Parlement ook informeren over de uitvoering en resultaten van het investeringsbeleid. Daartoe moet de administratie CJM jaarlijks een verslag opstellen over de uitvoering van het infrastructuurbeleid en over de werking en het beheer van het FoCI.

Sinds 2011 wordt er een jaarverslag van FoCI opgemaakt. Het jaarverslag wordt bezorgd aan de betreffende actoren en gepubliceerd op de website van het departement en de Vlaamse overheid.

3. De administratie CJM en andere betrokkenen moeten bij de voorbereiding van de investeringsbeslissing een beoordeling geven van elementen uit het dossier die belangrijk zijn voor de efficiënte realisatie en instandhouding van de infrastructuur, zoals de haalbaarheid, de vooropgestelde functionele resultaten en de totale kost van het project, inclusief onderhouds- en exploitatiekosten. Na de realisatie van de infrastructuur moet de functionele administratie de functionele en financiële prestaties systematisch (laten) evalueren en toetsen aan de vooropgestelde resultaten.

Binnen het Departement CJM wordt invulling gegeven aan de toezichtsrol. Vanuit deze rol worden visitaties uitgevoerd. In de visitatieaanpak werd, in overleg met het FoCI, een luik rond infrastructuur opgenomen.

4. Het FoCI moet schriftelijke afspraken maken met het TGI dat de uitvoering opvolgt van gesubsidieerde investeringsprojecten en daarin bepalen dat het voldoende en tijdige informatie ontvangt van het TGI over de naleving van alle subsidievoorwaarden.

Op initiatief van het FoCI werd een ontwerp van samenwerking met het TGI voorgelegd aan het Agentschap Binnenlands Bestuur. Begin 2016 is er een overleg geweest tussen het Departement CJM en het Agentschap Binnenlands Bestuur. Beide organisaties zijn bezig een transitie uit te voeren. In de huidige situatie is het nog te vroeg om de toekomstige samenwerking te formaliseren.

5. De minister moet op basis van objectieve criteria infrastructuur toewijzen aan de bevoegdheid van het FoCI, in overeenstemming met de decretale bevoegdheden van het fonds.

Op basis van de uitkomst van het onderzoek (cf. 1) kan nagegaan worden hoe aan deze aanbeveling verder gevolg gegeven kan worden.

6. Het FoCI moet een nieuwe audit van de toestand van de eigen infrastructuur en de daaraan gekoppelde meerjarenplanning voor het onderhoud laten uitvoeren. De voorziene frequentie van die audit moet in de toekomst worden gerespecteerd. Het is raadzaam dat het FoCI deze meerjarenplanning jaarlijks actualiseert op basis van de onderhoudsaanvragen en de uitvoering.

Het departement erkent het belang van audits. Het bestek voor de betreffende audit werd opgemaakt in 2015. De aanbestedingsprocedure heeft langer geduurd dan oorspronkelijk gepland wegens de complexiteit van verschillende infrastructuren samen te voegen in één procedure. In het najaar van 2016 start de uitvoering van de opdracht.

De meerjarenplanning, waarvan sprake in de aanbeveling, wordt reeds diverse jaren jaarlijks geactualiseerd in overleg met het Facilitair Bedrijf.

7. Het is wenselijk dat de minister van Cultuur ingaat op de vraag van het ministerie CJM om overleg te plegen met de bevoegde minister over de knelpunten die het ministerie ervaart in de samenwerking met het AFM. Toegang tot het bestaande elektronische opvolgingssysteem van het AFM voor alle betrokkenen volstaat wellicht opdat ze het verloop van onderhoudsdossiers kunnen volgen vanaf de aanvraag tot en met de uitvoering. Het initiatief van een jaarlijkse lijst van prioritair aan te vatten werken moet in overleg met het AFM worden voortgezet.

Het departement heeft tot op heden nog geen toegang tot het bestaande elektronische opvolgingssysteem van het Facilitair Bedrijf. Het departement heeft wel toegang gekregen tot Fmis, het vroegere Facilipunt. Dit laatste systeem is een stap in de goede richting maar onvoldoende om de operationele details van infrastructuurprojecten op te kunnen volgen en pijnpunten te kunnen signaleren. Het departement lost dit op via het continue operationeel overleg met het Facilitair Bedrijf.

8. Bij het ter beschikking stellen van overheidsinfrastructuur aan derden moet de minister de bevoegdheid van het Vlaams Parlement respecteren.

Op basis van de uitkomst van het onderzoek (cf. 1) kan nagegaan worden hoe aan deze aanbeveling verder gevolg gegeven kan worden.

9. Overeenkomstig het Cultuurpact moet elke terbeschikkingstelling aan derden verantwoord zijn door objectieve motieven. Als verschillende organisaties door de aard van hun activiteiten aanspraak kunnen maken op de betrokken overheidsinfrastructuur, moet de minister over de toewijzing beslissen aan de hand van vooraf bepaalde, objectieve criteria. De minister moet ook de mogelijkheid opnemen de toewijzing periodiek te heroverwegen en de infrastructuur eventueel open te stellen voor andere kandidaat-gebruikers.

Op basis van de uitkomst van het onderzoek (cf. 1) kan nagegaan worden hoe aan deze aanbeveling verder gevolg gegeven kan worden. Uitvoering van het onderzoek is voorzien tegen eind 2016.

10. De minister moet de modaliteiten van de terbeschikkingstelling duidelijk vaststellen in een schriftelijke overeenkomst met de beherende organisatie. De formele beheersbepalingen moeten rekening houden met de advisering van het FoCI om de volledigheid en uniformiteit ervan te bevorderen. Beheersbepalingen moeten beperkt blijven tot formele en financiële aspecten. Als de minister autonome infrastructuurovereenkomsten wenst te behouden, moet ze de

materiële doelstellingen uitsluitend opnemen in het beleidsplan of de werkingsbeheersovereenkomst van de beheerende organisatie.

Er worden beheersovereenkomsten opgesteld die voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. Er wordt in deze overeenkomsten uitvoeriger dan in het verleden ingegaan op het luik 'infrastructuur'. Door het systematisch gebruik van deze onderdelen in de overeenkomsten wordt er op een meer uniforme wijze ingegaan op de beheersbepalingen.

11. Optimale transparantie en vergelijkbaarheid van de subsidiëring vereist dat de minister aan de hand van een onafhankelijke doorlichting de beheers- en exploitatiekost van de ter beschikking gestelde infrastructuur laat bepalen en vervolgens beslist tot op welke hoogte die kost wordt gesubsidieerd. De overeenkomsten of subsidiebesluiten moeten het aldus bepaalde bedrag duidelijk onderscheiden van de werkingssubsidie. De boekhouding van de vereniging moet het mogelijk maken die kosten op te volgen. Reservenormen kunnen alleen worden getoetst aan het totale resultaat van de organisatie.

In de boekhouding van de gesubsidieerde organisaties kan de exploitatiekost onderscheiden worden van de werking. De reservenorm wordt getoetst aan het totale resultaat van de organisatie en niet louter aan de werking of de exploitatie.

Er wordt echter geen beheers- of exploitatiekost bepaald in het kader van het toekennen van een werkingssubsidie. De decreten voor het toekennen van werkingssubsidies bevatten hiervoor ook geen basis. Er is momenteel evenmin een decretale basis om dit bedrag te onderscheiden van de werkingssubsidie.

12. De functionele entiteit moet de resultaten van haar toezicht op de exploitatie van overheidsinfrastructuur altijd opnemen in een verslag. Als verschillende toezichthouders betrokken zijn bij het toezicht, is het raadzaam dat alle toezichthouders over hun bevindingen schriftelijk rapporteren en dat de minister in de overeenkomst een bepaling opneemt die onderling overleg stimuleert.

De administratie werkt aan nieuwe beheersovereenkomsten voor de periode 2017- 2021. In deze beheersovereenkomsten zal een luik opgenomen worden over het toezicht op de exploitatie van de overheidsinfrastructuur. Door middel van deze nieuwe overeenkomsten zal het voor de toezichthouder mogelijk worden om te rapporteren en overleg te plegen.

**VII. BIJLAGE 5: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD
GEGEVEN AAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN
VAN HET HOF VAN JUSTITIE WAARIN VLAAMSE DECRETEN WERDEN
VERNIETIGD OF ONGRONDWETTIG OF STRIIDIG MET HET EU-
RECHT WERDEN BEVONDEN**

Nihil.